

DIRVA

THE FIELD

Nr. 43
Gegužės-May 29, 1958
Cleveland, Ohio

Sovietų propaganda tarptautinėje Briuselio parodoje

(Laiškas iš Briuselio)

Paleidę Moisejevo trupę gastrolėms po Ameriką, Briuselio parodon rusai atsivežė Dovidą Oistrachą. Perpildytoje "Palais de Beaux Arts" salėje jis išpildo Šostakovičiaus, Beethoveno, Bacho ir eilės kitų pasaulinio garso kompozitorių kūrinius. Ir sužavi vakariečius.

Oistrachas — garsi sovietinio bloko žvaizdė. Tačiau ir šalia jo, kai peržvelgi "Festival Mondial" programą, randi tokią gausybę vardų, jog susidaro įspūdis, kad komunistinis blokas tikrai gali pasididžiuoti, laimėjęs varžybas su Vakarais kultūrinėje srityje. Vakarai, ruošdamiesi šiai tarptautinei parodai, kultūrinės demonstracijos momentą gerokai primiršo.

Kai koncertų salėje per Bachą, Beethovną, Hindemithą, Vivaldį ir t.t. vykdoma subtili propaganda, parodos aikštėse ir paviljonuose lankytoja jai užgriūva visu atvirumu ir beveik brutalia jėga. Tas brutalumas nėra dar toks ryškus pakankamai skoningai įrengtuose satelitų paviljonuose, tačiau milžiniškame plieno ir stiklo pastate su didžiulėmis URSS raidėmis lankytoja apglūšina matavimų išpūtimas iki įmanomų ribų.

Lenino statula — penkiolikos metrų aukščio, ant penkių metrų papėdės. Dvi bronzinės statulos, vaizduojančios darbininką ir darbininkę. Dažų masės ant sienų: štai Leninas kažkuriame CK susirinkime, štai pirmosios gegužės parados Maskvoje, milžiniški, reljefu iškelti plakatai, lyg praeito šimtmečio mūsų panoramos — Krimo sanatorijų vaizdai. Rusija yra milžinas! — įtikinėjamas lankytojas, ir jo vaizduotėje kuriasi įspūdis: ji yra galinga ir smurtinga, naivi ir grėsminga, atstumianti ir didinga.

Čia pilna ir atvirų, nemaskuotų propagandos šūkių. Iš rudo marmuro sienų auksinės raidės prancūzų ir flamų kalbomis šaukia: "Sovietų Sąjunga kovoja dėl taikos ir nusiginklavimo!" — "Mes reikalaujame laisvo ir garbingo bendradarbiavimo su visomis tautomis!" Ir tas propagandos brutalumas nepritrenkia lankytojo. Nes įspūdiui sušvelninti čia pat pilna brošiūrų apie pramonės pažangą, apie analfabetizmo likvidavimą, prikrauta vertimų iš Vakarų literatūros.

Kas kelintas žingsnis padėta svečių knyga. Jas gana įdomu pastidijuoti. Čia įrašyta daug kritiškų pastabų įvairiomis kalbomis: "Mažiau galvokite apie sputnikus, daugiau apie darbininkų gerovę!" — "Kiek žmonių išužė Stalinas?" — "Ką padarė su Trockiu ir Bucharinu?"

ATEINANČIA SAVAITĖ DIRVA IŠEIS TIK VIENĄ KARTĄ

Dirvos redaktoriai išvyko į New Yorką dalyvauti Tautinio Kongrese ir redakcinės kolegijos pasitarime. Dirva ateinančią savaitę išeis tik vieną kartą — ketvirtadienį.

Tačiau didesnė dalis yra pritariančių prašų: "Esu nustebintas ir sužavėtas Rusijos laimėjimais prieš analfabetizmą. Prof. V. G." — "Neužmiršau ginklų brolystės abiejuose karuose. H. T., buvęs fronto kovotojas". — "Žaviusi sputnikais, bet nepritariu bandymams su Laika. Ponia S."

Taip, ir sputnikai čia. Precižiški modeliai. Žmonės brukasi prie jų. Lygiai, kaip ir prie išstatytų automobilių — mažojo "Maskviečio" ir limuzino, amerikinio Cadillac kopijos. Amerikiečiai apžiūrinėja jų karoseriją. Matai, ir rusai gali gana pakenčiamus automobilius pagaminti, — sako jie.

"Ir mes galime!" — tai nerąšytas, bet kiekviename žingsnyje prasiklūpas sovietinio paviljono šūkis. Visa Rusija tarytum sugrūsta į milžinišką krautuvės vitriną. Teniso kamuoliukai, batai, išradęjų portretai, rašytojai, filmų režisieriai, nusipelnę sportininkai, kaviaro krūvos, sviesas, šilkiniai lėmpų gaubtai, optikos aparatai, muzikos instrumentai... Svariai, bet be skonio sugrūsta, ir vis dėlto neveikia juokingai.

Štai, pavyzdžiui, mažas butas, kurį greit — kada? — turėsias kiekvienas rusų darbininkas. Ir virtuvė, ir vonia, ir, atsiprašau, "tualetas". Gyvenamajame kambaryje šilkiniai lėmpų gaubtai, kėdutės, kurios sulūžtų, jei Chruščiovas pabandytų ant jų atsistoti, languoti užtiesalai iš

Kardinolas S. Strich, Chicagos arkivyskupas, po beveik ištisą mėnesį užsitęsusių sunkios ligos mirė Romos ligoninėje. Jis buvo antrasis ne italias ir pirmasis amerikietis kardinolas pakviestas aukštoms pareigoms Vatikano hierarchijoje, tačiau tų pareigų jam neteko eiti: jis susirgo, vos pasiekęs Italiją.

pigios medvilnės, siauroje virtuvėje paprasčiausia dujinė plyta ir... šaldytuvai. Ir publika, grūsdamosi į mažą kambarėlį ir beveik pagarbiai apžiūrinėdama "tualetą", visai nesijuokia: žiūrėk, žiūrėk, ir tai sugeba rusai!

Flamų darbininkai, amerikiečių pora, kuri pirmą kartą lankosi Europoje, vokiečių studentai, indų mokslininkas, kuris Briuselin atvyko į mokslinį kongresą, gausybė moterų vienuolių ir katalikų kunigų — visi pasimeta išpuoselėtose dimensijose, pasiduoja perkrovimo iššauktam įspūdžiui, pasiklysta optiniuose milžiniškų fotografijų efektuose; čia prieš 30 metų buvo vargana molinė lūšnėlė, čia šiandien modernus plieno fabrikas; ir šūkis: "sovietų pramonė kasmet paauga 10%".

Tokia yra propagandos galia, kuri lankytoją privertia ilgiam ar trumpesniai laikui pamiršti jam daugiau ar mažiau žinomą realybę Sovietijoje.

JIE ISIJUNGĖ! DIRVOS TALKĄ

I vykdomą talką naujais šimtininkais įsijungė:

78. Pr. Bastys, iš Toronto, Dirvos redakcinės kolegijos narys, savo ankstesnį \$25.00 įnašą padidino naujais\$75.00

79. Vincas Rastenis, Brooklyn\$100.00
Jis atsiųstame laiške rašo:

"Girdėjau, kad ryšium su "šimtininkų" telkimu kai kas sako: "Rastenis užvirė tas reikalą, bet pats tai neprisiėmė".

Kaip žinote, kurie VILTIES knygas vedate, Em. ir V. Rastenių jau po penkis šimtus yra padėta į DIRVOS leidimo pamatus, todėl manau turis pagrindo užleisti kitiems proga pasireikšti, kurie dar nebuvo į pasinaudoję...

Bet rinkliaiav įžengus į paskutinį ketvirtadį, didėja nekantrumas, kad užsimojimas greičiau būtų visiškai įvykdytas. Todėl siunčiu čeki, tegu jis bus vienuolikta Em. ir V. Rastenių šimtinė VILTIES kapitaluose ir nežinau keliasdešimtąją šimtinę dabartiniam užsimojime. Kviekite visus dar katriai tebelaukiančius sukrusti, nes gi į kiekvienų lenktynių pabaigą tempai privalo greitėti."

I Dirvos talką naujais įnašais įsijungė dar šie rėmėjai:

V. Butkienė, Great Neck\$10.00

H. Brazaitis, Willoughby\$25.00

V. Apanius, Cleveland\$25.00

Jonas Rastenis, Cleveland\$25.00

Emilija Skrabulytė, Cleveland\$25.00

A. Survila, Chicago\$10.00

Taip pat, viena ponia iš Chicago, kad mes pabaigoj skaitlinių neberašytume tų 95 centų, atsiuntė dolerio išlyginimui 5 centus. Ačiū ir už tą mūsų darbo palengvinimą.

Su šiandien skelbiamais iš viso gauta\$15,925.00
Dar reikia\$ 4,075.00

Labai laukiame, kad į talką įsijungtų visi tie mūsų bičiuliai, kurie yra pasisąžadėję, bet pareigos dar neatlikę.

TAUTINIS KONGRESAS

Ivyksta jau šią savaitę. Į Kongresą, kiek mus pasiekė žinios, gausiai vyksta atstovai iš didžiųjų lietuvių kolonijų. Neatsilieka ir pačios tolimiausios, kaip Los Angeles ir kitos. Į Kongresą iš Australijos atvyko dalyvauti p. Linkuvienė. Laukiama atstovų ir iš Europos.

Kongreso surengimu rūpinosi eilė komisijų ir daugelis pavienių talkininkų. Žinoma, daugiausia darbo teko nudirbti pagrindinių komisijų nariams, kuriuos čia ir matote.

Kongreso pasisiekimas priklauso nuo atstovų gausaus dalyvavimo ir labai rūpestingo keliamų klausimų svarstymo. Pilnai tikima, kad Kongresas išneš eilę būtinų sprendimų, kurie ateity, dirbant tautinį darbą, bus kelrodžiai ir paskatinimas naujiems užsimojimams.

Svarbiausias Kongreso tikslas — aktyvinant tautinį darbą, visomis įmanomomis priemonėmis aktyvinti Lietuvos vadavimų darbą. Aktyvinti savųjų ir svetimųjų tarpe.

Inž. E. Bartkus, Tautinio Kongreso vyriausios rengimo komisijos pirmininkas.

Vyt. Abraitis, Tautinio Kongreso rengimo New Yorko komisijos pirmininkas.

Juozas Ginkus, Tautinio Kongreso banketo globos komiteto pirmininkas.

VISAM PASAULY

• Prancūzijos prez. Coty ieško naujo premjero, Pflimlinui laimėjus kovą prieš De Gaulle šalinius parlamentą, tačiau tuoj pat, po nepaprasto ministerių kabineto posėdžio, įteikus atsisakymą, prez. Coty pastangos surasti naują premjerą vis tiek baigsis De Gaulle pakvietimu. Pflimlinas yra prašytas laikinai eiti pareigas, kol bus sudaryta nauja vyriausybė.

Kiek anksčiau, prieš parlamentui susirenkant balsuoti, De Gaulle atvyko Paryžiu ir pareiškė, kad jis esąs pasirošęs perimti vyriausybę legaliu keliu. Komunistų organizuotas generalinis streikas, kaip protestas prieš De Gaulle pareiškimą, laikomas beveik nepasisekusiu ir, kaip sakoma, padėjęs Pflimliną išstumti iš vyriausybės. Socialistai, kurie yra priešingi De Gaulle atėjimui į valdžią, pripažįsta, kad vis dėlto geriau De Gaulle, negu koalicija su komunistais, kuri sukeltų dar didesnę anarchiją Prancūzijoje.

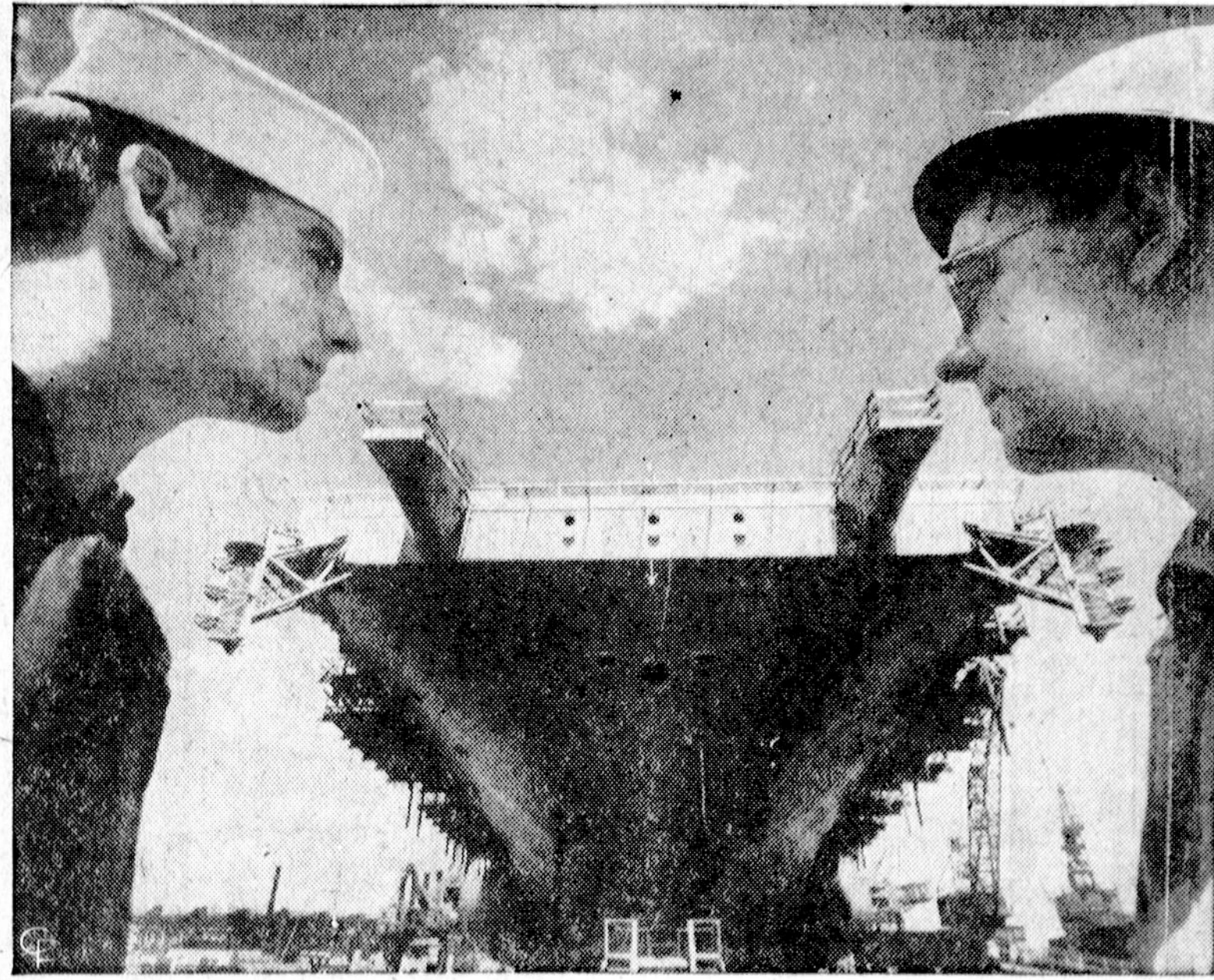
Visi Korsikos didieji miestai yra Viešųjų Saugumo Komitetų rankose. Viduržemio jūroje veikiančio prancūzų karo laivyno v-kas adm. Auboyneau prisijungė prie De Gaulle šalininkų. Jo žodžiais, De Gaulle esąs "ne tik vienintelis išsigelbėjimas Prancūzijai, bet ir visam Vakarų pasauliui". Keturi karo laivai iš Maltos atplaukė Alžiran.

Alžiro tautinio išsilaisvinimo komiteto kalbėtojas pareiškė, kad sukilėliai tarsis dėl taikos tik su tokia Prancūzijos vyriausybe, kuri bus "tikrai autoritetinga" ir sutiks pripažinti, jog Alžirui reikia nepriklausomybės.

• Tuniso prez. Bourguiba kreipėsi į JAV ir Britaniją, prašydamas pagelbėti sumažinti įtampą tarp Prancūzijos ir Tuniso. Jis pareiškė, kad nerandant būdų tai įtampai sumažinti jam teksią tą klausimą iškelti JT Saugumo Taryboje.

Prancūzų lėktuvai iš Alžiro vėl bombardavo Remados miestelio apylinkes Tunise. Prez. Bourguiba paskelbė nepaprastojo mato būklę ir visuotinę mobilizaciją.

• Libano mieste Tripoly vėl prasidėjo smarkios kautynės. Opozicinės partijos reikalauja, kad prez. Chamoun nekandidatuotų antrajai šešerių metų kadencijai šį rudenį. Premjero Sohl vyriausybė taip pat yra nuomonės, kad ramybės dėlai būtų geriau, jei konstitucijos papildymas, leidžias jam kandidatuoti antrajam terminui, nebūtų svarstomas.

Naujas lėktuvneis Independence birželio 6 d. Brooklyne bus nuleistas į vandenį. Jo ilgis — 1,046 pėdos, lėktuvų pakilimo denis apima 4.1 akro plotą. Rysio reikalams jame įrengta 2,300 telefonų.

Jungt. Tautose Libano skundas dėl Jungt. Arabų Respublikos maišymosi į Libano vidaus reikalus pradėtas svarstyti, tačiau Irako atstovas pasiūlė diskusijas nutesti iki ateinančio antradienio, kad arabų valstybių lyga turėtų laiko pasiruošti atsakymui.

• JAV laivynas išsėvė erdven naują Vanguardą su 21.5 sv. apvaliu žemės satelitu ultravioletinės radiacijos iš saulės paslaptims tirti. AP žiniomis iš laivyno sluoksnių, satelitas sėkmingai įlėjęs į orbitą, tačiau RCA stebėtojai paskelbė, kad jis greičiausiai ten nepatekęs.

• Italijos krikščionims demokratams nepasisekė sudaryti pakankamos daugumos atstovų rūmams kontroliuoti, tačiau jie laimėjo 273 vietas iš 596, t. y. 10%, daugiau, negu 1953 m. rinkimuose. Taip pat daugiau vietų laimėjo kairieji socialistai, komunistų ir dešiniųjų monarchistų sąskaiton.

• Rusai pasiūlė NATO nariams 25 metų nepuolimo paktą. Pasiūlymas buvo padarytas po to, kai marš. Konevas, Varšuvos pakto karinių pajėgų viršininkas, paskelbė, jog rusai ruošiasi atitraukti savo įgulas iš Rumunijos. Spėjama, kad Rumunijoje yra apie 40,000 rusų kariuomenės.

Prez. Eisenhoweris pasirašė įstatymą, kuriuo 1 centu pakeliamas pašto tarifai už laiškus persiuntimą. Jie įsigalios rugpjūčio 1 d. Tuo pačiu įstatymu nuo 1959 m. sausio 1 d. pakeliamas mokestis ir už laikraščių persiuntimą. Iš padidėjusių pajamų bus pakelti pašto tarnautojų atlyginimai.

25 ĮMONĖS UŽDIRBO MILIJARDUS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šią United Press paskelbė 25 įmonių, padariusių didžiausią pelną, sąrašą. Išmokėjus visas išlaidas ir valstybinius bei kitus mokesčius, tos 25 įmonės padarė šešis milijardus ir šešis šimtus milijonų dolerių gryno pelno.

American Telephone and Telegraph įmonė turėjo gryno pelno apie 850 milijonų dolerių. General Motors po keturos pirmavimo metų nuslydo į antrą vietą. Chrysler įmonė po pavykusių metų atsirado 17-je vietoje. Jos pelnas iš 20 milijonų pakilo iki 120 milijonų dolerių.

1955 metais General Motors padarė gryno pelno daugiau negu vieną bilijoną dolerių. Tai vienintelis atsitikimas. Nors General Motors yra antroje vietoje, bet gali pasididžiuoti prieš American Telephone and Telegraph įmonę, kurios įvesti pinigai siekia iki 17 milijardų, kai tuo tarpu General Motors tik nepilnus 7 milijardus.

Iš 25 įmonių net 21 pardavė prekių daugiau negu už vieną milijardą.

Įmonės pavadinimas	Pelnas milijonais dolerių	1957	1956
American Telephone and Telegraph	852.9	777.8	
General Motors	843.6	847.4	
Standard Oil N. J.	805.2	808.5	
U. S. Steel	419.4	348.1	
Du Pont	396.6	383.4	
Gulf Oil	354.3	282.7	
Texas Co.	332.3	302.3	
Standard Oil Cal.	288.2	267.9	
Ford	282.9	236.6	
General Electric	247.9	213.8	
Socony Mobil	202.4	249.5	
Bethlehem Steel	191.0	161.4	
Sears, Roebuck	161.0	164.8	
Standard Oil Ind.	151.5	149.4	
Shell Oil	135.1	135.8	
Union Carbon	133.7	146.2	
Chrysler	120.0	20.0	
East. Kodak	98.1	94.2	
Phillips Pet.	96.2	95.2	
Intl. Bus. Ma.	89.3	68.8	
Inter. Nickel	86.1	96.3	
Republic Steel	85.0	90.4	
Sinclair	79.3	91.1	
Kenne. Copper	79.3	143.2	
Inter. Paper	78.4	86.6	
		P. J.	

• Chruščiovas nelaukiai pasiuntė sveikinimus Jugoslavijos Titui jo gimtadienio proga, pareiškdamas, kad "nesusipratiškai" tarp abiejų kraštų galėsia būti išaiškinti ir pašalinti. Manoma, kad tai buvo padaryta praėjus savaitgalį vykusios komunistinio bloko konferencijos įtakoje, kur persvarą įgavę nuosaikesnieji elementai.

TAUTINIO KONGRESO DALYVIAMS, SUSIRINKUSIEMS TAUTINIŲ REIKALŲ SVARSTYTI Į NEW YORKĄ, SIUNČIAME GERIAUSIUS SVEIKINIMUS IR LINKĖJIMUS!

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: B. Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIS, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D. J. (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išleista Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: B. Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

REDAKCIJINĖ KOLEGIJA:

V. Bakūnas (Los Angeles), P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Brooklyn), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Papičėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

AR DALYVAUSIME AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESE?

JONAS PPALĖNAS

Dar Tautinio Kongreso aidai nebuvo nuaidėję, kai Bostone susirinko kitas lietuvių suvažiavimas. Tai Amerikos Lietuvių Kongresas, kurį rengia Amerikos Lietuvių Taryba Bostone birželio 27-28 dienomis.

Kai jau esame nekartą kritiški, kai pasisakė dėl ALTO struktūros, veiklos, lėšų skirstymo ir t.t., kyla klausimas — ar mums verta ALTO šaukiamame kongrese dalyvauti? Į tai, regis, tegali būti tik vienas atsakymas: Amerikos Lietuvių Kongrese mes turime dalyvauti. Ir tai dėl šių priežasčių: (1) esame nuomonės, kad Amerikos lietuviams yra būtinas visus juos reprezentuojantis organas. (2) esame įsitikinę, kad šis organas turėtų būti tobulesnis. Pats Amerikos Lietuvių Kongresas, kaip vyriausia institucija, sudaranti centrinis ALTO organus, nustatanti jų organų veikimo gaires, tvirtinanti praėjusių metų ir piniginės apyvartos apyskaitas, yra pati geriausia vieta pasisakyti dėl visų teigiamybių ir neigiamybių.

Tiesa, daugelis, prisimindami praėjusių kongresų ir konferencijas, galėtų pasakyti, kad jose nedaug tebuvo kreipiama dėmesio į kritiškas pastabas, kad ALTO organų darbams įvertinti vis kažką pritrūkdavo laiko, kad nutarimai (bent kai kurie) buvo primirštai arba netgi "išgaruodavo", nepalikdami pėdsakų. Iš labai autoritetingų ir ALTO viršinėms labai artimų žmonių yra tekę girdėti, kad ALTO kongresuose ir konferencijose yra nemėgiami jokie pasiūlymai, siekiant pertvarkyti tai, kas jau virto tradicija ALTO praktikoje, nepaisant, ar ta tradicija "gera ar bloga, kad konferencijos ir kongresai yra tik demonstracinio pobūdžio ir t.t. ir t.t.

Jei ir taip būtų, tai ar iš to turėtume pasidaryti išvadą jau šiandienai, kad ji juos reikėtų numoti ranka? Prieš numodami, turėtume nukeliauti į praėjusių ir prisiminti, ar esame kada nujėję į kongresą ar konferenciją su gerai apgalvotu planu, su visiškai konkrečiu pasiūlymu, kurį ir kaip mūsų galva, reikėtų pertvarkyti, kad tas lietuvių organas būtų vertas visų mūsų pastangų, visų mūsų paramos ir visų mūsų aukos? Epizodinių pasiūlymų ir sumanymų, tiesa, yra buvę. Bet išbaigto plano, regis, nesame sūlę. Pameginkime su tokiu planu pasireikšti ši kartą. Jį apgalvokime, aptarkime, paruoškime ir pateikime Amerikos Lietuvių Kongresui, kaip mūsų konkretų pasiūlymą ALTO struktūrai ir darbui reformuoti. Jei got tas planas, nenuodant rimti motyvai ir neduodant nieko geresnio, nebus priimtas, tada dar tikime išvadas.

Tautinis Kongresas, laimingai sutapimu, yra visą mėnesį anksčiau už Amerikos Lietuvių Kongresą. ALTO klausimas, jo negalvime (kaip matome iš spaudos, susirinkimų ir pokalbių) ir jo reformos būtinumas yra aktualūs. Tačiau, pats tinkamas laikas Tautiniame Kongrese suformuluoti mūsų pasiūlymą ir po mėnesio su juo atsivesti Bostone. Kad tasai pasiūlymas būtų rimtai apvarstytas, reikia ir

atitinkamų sąlygų. Viena to sąlygų — visų kongreso dalyvių gera valia ir noras vertinti projektus ne tik iš savo partinės kėrtės, bet daug daug plačiau. Antra sąlyga — dalyvavimas ALTO kongrese tokių žmonių, kurie pasirūpintų, kad reformos planas būtų kongreso dalyviams išaiškintas ir kad jo vadovai rastų laiko jam išdiskutuoti. Ši antrąji sąlyga priklauso nuo mūsų pačių.

LOS ANGELES

Amerikos Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas Dr. A. Nasvytis, iš Clevelando, tarnybos reikalais buvo San Diego, š kur, ta proga, buvo atvykęs į Los Angeles ir čia padarė plačias pranešimų bendruomeniniams klausimais. Jo pasiklausyti gegužės 24 d. vakare, parapijos salėje, susirinko apie 30 asmenų. Skrisdamas iš San Diego į Los Angeles, A. Nasvytis pataikė atsisėsti šalia moteriškės, kuri, kaip vėliau paaiškėjo, buvo senatoriaus Knowland žmona, keliaujanti po Kaliforniją, agituoja balsuoti už jos vyrą — kandidatą į sekančius Kalifornijos gubernatorius.

Susipažinęs A. Nasvytis pasisakė esąs lietuvis ir vykęs į lietuvių susirinkimą. Tada ir ponias Knowland pasakė, kad Los Angeles yra nemažai lietuvių, kad ji turinti jų tarpe pažįstamų. Ant savo kortelės ponias Knowland užrašė Los Angeles lietuviams sveikinimus ir linkėjimus, kuriuos A. Nasvytis susirinkusiems ir perskaitė.

Galiausiai jau priėjo išvados, kad parapijos salė yra perprasta, ir įdomiausia, kad tokios išvados priėjo tie, kurie prie parapijos stovi arčiausiai — Lietuvos Vyčiai. Jų Los Angeles kuopa birželio 7 d. rengiamam savo pasasario baliui pasirinko patį išsibūtiną Los Angeles viešutį — Hotel Statler (Garden Room). Pasisamdė ir gerą orkestrą — (žinoma ne lietuvišką) Danny Stewer.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PROspect 8-1717
Rezidencijos REpublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadienį ir sekmadienį uždarytas.
Seštadienį tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVERglade 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadienį, antradienį, ketvirtadienį, penktadienį.
Tik susitarus trečiadieniais.

Kas ir kur?

• Ponia Linkuvienė, atvykusi iš Australijos pasisvečiuoti pas savo artimuosius, Clevelande buvo sustojusi pas p. Lazdinius. Iš čia vykstą į Rochesterį, kur gyvena jos sesuo ir po to į New Yorką. dalyvaui Tautiniam Kongrese.

• Dirvos bičiulis J. Grauzinis, kelerius metus gyvenęs Columbi-joje, su šeima pastoviam gyvenimui persikėlė į Chicago.

• Akademinio Skautų Sąjūdžio Dr. Vydūno Vardo Šalpos Fondas skiria negrąžinamą \$200.00 stipendiją studentui, norinčiam studijuoti lituanistiką Fordhamo Universitete šią vasarą. Visais šios stipendijos reikalais prašome kreiptis į Fondo reikalų vedėją senj. A. Vengrį, 7202 So. Claremont Ave., Chicago 36, Ill.

Fordhamo Universiteto vasaros semestro katalogas jau atspausdintas. Norintieji jį gauti tesikreipia į instituto vadovybę šiuo adresu: The Lithuanian Program, Box 566, Fordham University, New York 58, N. Y. Norime taip pat priminti, kad "Neries" brondrovės dėka visi studentai gali prašyti mokslapinių — stipendijos. Prašymus reikia siųsti iki š. m. gegužės mėn. 30 d. The Lithuanian Program asresu.

• Encyclopedija Britannica Geografijos Skyrius kreipėsi į LITUANUS redakciją, prašydamas statistinių žinių apie Lietuvą. Šį savo prašymą jie parėmė LITUANUS žurnale tulpisui Dr. Pakšto straipsniu.

• Išėjo naujas LITUANUS žurnalo numeris, kuriame savo straipsnius talpina: Kęstutis Skrupskelis — "Imperializmas — aukštesnė komunizmo forma", prof. S. Suziedėlis — "Karžygys ant balto žirgo", V. Trumpa — "Kaikurie Baltijos tautų problemos aspektai", ir L. A. Šimutis — "Muzika Nepriklausomybės metais". Taip pat perspausdinamas Dr. M. Vorobiovo straipsnis apie menininką M. V. Dobužinskį ir duodamas J. Grušo novelės vertimas "Šviesesnis už saulę".

• ALTO Vykdomasis Komitetas LITUANUS žurnalui paskyrė 20 dol. paramą. Šios paramos dėka 100 svetimtaučiu skaitytųjų gaus LITUANUS žurnalą ir tuo būdu bus supažindinti su Lietuva, jos kultūra ir dabartine padėtimi.

VASARVIETĖ "BANGA" CAPE COD

Great March Rd., Centerville, Mass., siūlo kambarius ir kabinas vasaros atostogoms praleisti. Šilta Golfo srovė, pušų kva-vas, lietuviški valgiai ir rami vietovė jums suteiks tikrą poilsį.

Adresas: P. O. 307, Centerville, Mass., "Banga". Iki birželio 20 d. prašau kreiptis: Alisa Pakšienė, 15 Wendover St., Boston 25, Mass., telef. AV 2-8746.

Aplankykite Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

KURTZ DRUG CO.

PRESCRIPTION SPECIALISTS
R. W. McLeod, Prop.

14715 Detroit Ave. AC 6-2200

Aplankykite Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

MAC EWAN'S

SERVICE STATION
WHERE YOU GET THE FINEST SERVICE

7410 SUPERIOR AVE. EN 1-9801

Aplankykite Savo Bažnyčią Memorial Dienoj

TALIS STUDIO

7106 Superior Avenue HE. 2-0040

• LITUANUS žurnalui Remti Komitetas rugsėjo mėnesį skelbia LITUANUS žurnalo vaje- mėsio, kurio metu bus telkiamos aukos šiam informaciniam leidiniui paremti. Komitetas atskirose vietovėse turi savo atstovus, kurie talkins praveisti vajų, pravedime.

• PLB Seimui bus pateikta visa eilė išsamių pranešimų, nuvie- čiančių dabartinę mūsų tautos padėtį išievoj ir okupuotame krašte.

Pranešimus ruošia: V. Meilus — PLB organizaciniai klausimai, St. Barzdukas — Tautinės bendruomenės išsilaikymo galimybės ir priemonės, J. Kajeckas — Laisvojo lietuvių pareigos ir galimybės dalyvauti Lietuvos išsivadavime, Dr. St. Bačkis — Lietuvos valstybės tarptautinė teisinė ir politinė padėtis.

Be to pranešimus, kurie nušvies dabartinę okupuotos Lietuvos ir pavergtosios tautos dalies padėtį, ruošia: A. Vaičiulaitis, Pr. Skardžius, L. Dambriūnas, Tėv. V. Gidžiūnas, Pr. Vainauskas, J. Audėnas ir Dr. A. Trimakas.

• PLB Seimo metu Carnegie vyks koncertas, kuriame, dalyvaus šie žinomi savo pajėgumu chorai: Čiurlionio ansamblis iš Clevelando, vad. A. Mikulskio, Dainavos choras iš Čikagos, vad. Steponavičiaus, Varpo choras iš Toronto, vad. St. Galevičiaus, Dainavos choras iš Chicago vad. St. Sodeikos. Taip pat numatoma, kad dalyvaus solistai: Krištolaitė — sopranas, Stempur- žienė — kontraltas, Baranauskas — tenoras, Brazilis — baritonas ir žukus — vargonai. Be to dalyvaus apie 50 asmenų simfoninis orkestras.

WATERBURY

Birželio trečiamą minėjimas Waterbury įvyks birželio mėn. 14 dieną (šeštadienį) 6:30 val. vak. šv. Juozapo parapijos salėje. Paskaitą skaitys J. Audėnas, bus ir meninė dalis. Minėjimą rengia vietos ALTA ir kviečia visus atsilankyti. Minėjime žada dalyvauti senatorius Pattersonas ir miesto majoras R. Snyderis.

Lilija Malinauskaitė ir Ona Surkutė, dvi Waterburio lietuvių, vietos spaudoje buvo paminėtos kaip labai gabios mokinės. Laikraštis patalpino abiejų nuotraukas ir pažymėjo, kad L. Malinauskaitė baigia pirmąją antrąją (salutatorian) vietos katalikiškąją high school. Pirmoji yra treitinė, antroji čia gimusi. Abi ketina toliau studijuoti komercinius mokslus: Malinauskaitė New Yorko, o Surkutė — Virginijoje.

Kazimieras Čampė, š. met valstybės universitete baigęs inžinerijos mokslus, taip pat buvo

atžymėtas vietos spaudos kaip vienas iš gabiausių universiteto studentų. Kaip toks, jis jau buvo pasižymėjęs, baigdamas high school ir gavęs stipendiją. V.

AR ŽINAI?

N. B-N-E

Ekvadoro valstybėje, atlymė- ti vietą, per kurią pereina ekva- torius, 1936 metais buvo pasta- tytas paminklas, trisdešimtis su viršum mylių nuo Ekvadoro sos- tinės, seniausios visos pietų Amerikos sostinės — Quito. Tam miestui jau 424 metai.

Paminklas pastatytas vienoje Andų kalnų viršūnėje, 2850 metrų nuo jūros paviršiaus. Todėl čia galima greičiau sušalti, bet jo- kiū būdu nesušilti. Tad partari- na, važiuojant apžiūrėti šį pa- minklą, pasiimti su savim šiltus drabužius.

Pastatytasis paminklas nėra gražus. Jis padarytas iš akmenų. Kiekvienoje jo pusėje surašytos pavardės tų mokslininkų, kurie darė žemės matavimus. Pamink- lo viršūnėje yra rutulys, lyg ro- dantis žemės apskritumą.

Paminklas stovi tyrlaukėje. Ne- toliose galima nusipirkti pamink- lo atvaizdą su atitinkamu pašto antspaudu.

Ekvadoro valstybėje, atmin- čiai galima nusipirkti net skal- pus. Valdžia yra uždraudusi pa- davinėti tokias galvas, bet leista pardavinėti tik padirbtas. Bet jei kas yra pasiryžęs sumokėti \$200 už juodą "Zauzų" (ji ten taip va- dinasi) ar \$500 už blondinę, tada gaunama tikra.

Iš kur tos galvos yra gauna- mos, sunku nustatyti. Vargu, kad tai būtų užsilikusios iš senų laikų, kada skalpuodavo priešų galvas. Greičiausia, jos iškasa- mos kapinėse ir atitinkamai pa- gražinamos.

Ekvadoras į kitus kraštus eks- portuoja bananus. Nuo 1954 me- tų tas mažas kraštas su savo 18 milijonų buelių yra didžiaus- bananų pardavėjas pasaulyje.

Viena bananų medžio šaka paprastai turi 15 arba 17 atski- rų bananų. Kartais gali būti ir 18, bet niekuomet 16.

MEŠKERIŲ PRAMONE

Gal retas kuris iš žuvautojų galėtų pasakyti, kad jo meškerės pagamintos Akrono, Ohio. Maž- daug prieš 75 metus Dr. B. F. Goodrich ir vokiečiai Ernest Pflueger bandė pirmąsias meške- res. Žvejojimas buvo nesekmin- gas. Tačiau netikėtai žuvis įsoko į valtį, sekama silekta. Dr. Good- rich nelabai tesidomėjo šiuo įvy- kiū, nes jo mintys sukosi apie gumos pramonę. Gi vokiečiai, pa- kintų gamintojas, susidomėjo žvejojimu ir pradėjo gaminti meškeres ir kablukus.

Pflueger įkurta įmonė išaugo į 600 darbininkų gaminančią meškeres ir kablukus pramonę, kurios produktus parduoda dau- giau negu 22 tūkstančiai krau- tuvių visame pasaulyje.

Visos meškerės dalys, išskyrus kotus, yra gaminamos Akrono. Dauguma dalių yra gaminama rankomis. Todėl susilaukiama rimtos konkurencijos iš japonų, kur darbo jėga yra pigesnė. Ta- čiau Pflueger išdirbiniai yra ži- nomi dažnam žuvautojui, ir jis mielai juos perka. Galima pirkti nuo 3 už centą iki 3 dolerių kab- lukų, kurie yra pakankamai kieti, bet ne pertrapūs. Čia yra įmonės didžiausia paslaptis kaip tai padaryti. Per metus pagami- nama virš 150 milijonų kablukų.

Meškerių gaminimas yra pasi- daręs visų metų darbas, nes žve- jojimo sezonas keičiasi įvairiuose kraštuose. Naujos formos meškerės suvilioja ne tik žuvis, bet ir pirkėjas. Neveltui juokau-

RAUDONIEJI VIDURAMŽIAI

TAI YRA

DVIDEŠIMTOJO AMŽIAUS VIDURIO RAGANŲ MEDŽIONĖS

KRONIKA

P A R A Š Ė

JONAS GIRDŽIUS - KLAUSUTIS

Knyga jau gauta Dirvoje. Ji yra 300 psl. ir kaštuoja po \$3.00, gi kietais viršeliais \$3.50.

Dirva yra vienintelis jos platintojas JAV. Prašom knygą tuoj užsisakyti, kad galėtume artimiausiu laiku išsiųsti.

NAUJA VASARVIETĖ

Dar vienas lietuvių vasarna- mis atsidaro vasarą sezonui birželio mėn. 15 d. Cape Code, Mass. Savininkai Stasys Lušys ir Brutenis L. Veitas.

Pusiasalis, turėdamas švelnų klimatą, yra vienas iš mėgia- miausių rytinio U. S. A. kranto vasarviečių. Lietuviams prime- nas Ničos kopas ir Baltijos ban- gas.

Vasarnamio administruojamas Stasio Lušio, kurio adresas: St. Lušys, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 7-5576.

GREITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI

PINIGAI Į LIETUVĄ

10 Rublių už \$1.—
Mokestis \$5.— iki \$50.00

PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PARŪPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY

744 Broad Street
Newark 2, New Jersey

Leista Bankų Dept.
ir apdrausta.

padengti. Neatsižvelgiant į tai, ar darbai jūrų komisijos bus pri- imti ar ne, šis mokestis nebus grąžinamas. Mokestis siunčiamas čekiu arba pašto perlaide, A. Ka- šuba vardu. Šio mokesčio nepri- siuntus, darbai nebus svarstomi.

Drauge su informacijomis, dai- lininkų prašome prisijusti ir siun- čiamų darbų nuotraukas. Nuo- traukų kitoje pusėje turi būti pilna informacija, nes nuotrau- kos nunatomos naudoti spaudai ir katalogui. Nuotraukos nebus grąžinamos. Informacijos, mo- kestis ir nuotraukos siunčiami nurodytu adresu, darbus tikrai jau išsiuntus; jei darbai prista- tomi tiesioginiai, užklijuotame voke perduodami priėmėjui. Dar- bai turi būti įpakuoti dėžėse, tin- kamai paruošiose naudojimui, darbus grąžinant, aiškiai pažy- mint, kur dėžės atidaryti.

Darbų prisiuntimo laikas ir adresas bus paskelbti spaudoje netrukus.

Darbų persiuntimo išlaidas į nardą apmoka siuntėjas; darbai grąžinami rengėjų išlaidomis. Komitetas neturi galimybių dar- bus apdrausti ir prašo suintere- suotus dailininkus drauda para- dos metu pasirūpinti individua- liai. Grąžinant, darbai bus ren- gėjų apdrausti.

Parodos rengimo komisija:
V. Vizgirda, V. K. Jonynas,
P. Puzinas, A. Kašubienė,
V. Kašuba, R. Viesulas, P.
Lapė, K. Žoromskis, A.
Pakaika.

GERESNIŲ Namų Statytojai
pasirenka MONCRIEF
ŠILDYMA ir ORO VENTILIACIJĄ

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

Sugrįžus iš Pacifiko (34)

Tu turtingas, - bet ar praturtėjo Lietuva?

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodus, Michigan

Užbaigai noriu aptarti paskutinę išvadą iš savo pusketvirtos mėnesio kelionės. Kaip man išrodo, tai būtų gal pati svarbiausia išvada.

Taip, puiku, džiugu, malonu, kad mūsų broliai lietuviai tiek Amerikoje ir Kanadoje, tiek dabar Australijoje ir kitur — ir senosios kartos ateiviai per dešimtmečius ir dabar naujakuriai per kečius metus materialiai įsigyveno ir prasigyveno. Labai girtinas ir pasididžiutinas dalykas: lietuviai turi gabumų, darbštus, taupūs, sumanūs, ne iškelmo spirti... Turi gražiai įrengtus namus, puošnius kambarius su naujais baldais, su visomis moderninio gyvenimo priemonėmis, televizijomis, šaldytuvais, skalbiamomis mašinomis, pilnomis gerų drabužių spintomis, su investicijomis, ar bankų sąskaitomis, siekiančiomis tūkstantinių, dešimt-tūkstantinių sumų... Ir daugelis jau turi nevieną butą, bet namą su keliais butais, kelis namus, brangius automobilius, krautuves, restoranus, viešbučius, motelius, dirbtuves ir fabrikėlius, daug žemės, daug sklypų mieste, maldybos baseinų prie liuksusinių vilų...

Bet — kada gana bus gana?

Vis toliau kuriasi, turtą didina. Sakosi, kad tuo ir skolos didėja, reikia jas išmokėti, dar naujus namus užpirti, dar naują krautuvę atidaryti, naują viešbutį įrengti, daugiau klientų gydytojui, inžinieriui, kontraktoriui, advokatui įgauti... Nėra galo turtėti ir plėstis. Pvz., Australijoje daugelis jau padariai praturtėjusių praečių nepamiršę atsiųsti iš Amerikos laiškeščių, knygų, plokštelių, gaidų, sporto sviedinių. Negi tiems dalykams jau pinigų nebėra? Jie jau daug mažiau kaštuoja, negu namai, automobiliai, šaldytuvai, net negu viena gera puota draugams...

Turtas didinamas, bet daugelis, dažnas pamiršta — o kas iš to Lietuvai, mūsų laisvės bylai, nepriklausomybei, lietuvių kultūros, propagandos reikalams, bendriesiems lietuvių reikalams? Jei turtingas lietuvis savo geros knygos ar laikraščio nebegali (t. y. nebeturi) užsisakyti, — tai koks jis lietuvis, koks tas „lietuviškumas“? Nebūkime vaikai, juk tai labai aišku visiems.

Buvau daugelyje vaizių svetur, žinau, kad čia Amerikoje mes

visi ir kone kas savaitgalis taip pasivašinėjame. Tuoj ant stalo atsiranda gėrimai, ne tik vietiniai, bet ir užsieniniai, sakykim, mažiausia už kokį \$20.00. Eina puikiai paruošti valgiai, taip pat už 20 ar 30 dolerių. Bematant suvartojamas pusšimtis ar daugiau dolerių, neverkšlenant, asarų neliejant, nesigailint, neprasiant... Bet dažnas toks tautietis Lietuvos ar jos kultūros ugdymo reikalams neaukoja nieko, arba tik kokį vieną dolerį, ir dar po labai ilgo prašymo, vis kažkaip pasiraikydamas, dejuodamas... Tai juk faktai, ir liūdina žūrėti į tokia mūsų hipokriziją.

Žinau Amerikoje kai kuriuos lietuvių motelių savininkus, kurių turtas siekia per \$500,000.00. Daug kitų biznierių, krautuvų, urmo sandėlių, baldų prekybos, automobilių, valgomų dalykų, viešbučių, restoranų, dirbtuvių savininkų, kurių gyvas turtas siekia \$100,000.00, \$500,000.00 ir daugiau dolerių. Pažįstu bankų, paskolos bendrovių savininkus bei šerninkus, kurių turtas siekia nuo kelių iki kelių dešimčių milijonų dolerių...

Nevienas biznierių padaro metinę apyvartą už milijoną, kiti mažiau, bet irgi apskritomis sumomis. Ir kai vienas kitas iš jų paaugėja lietuviškiems reikalams \$100.00 ar, saugok Dieve, kartais net \$500.00 — tai jau mums didelis įvykis, plačiai laikraščiuose aprašomas ir t. t. O tas, kuris duoda šimtą, iš tikrųjų galėtų duoti tūkstantį ir penkis tūkstančius, nei lašo savo privačiosios reikaluose nuo to nenukentėdamas ir nenusiskriausdamas.

Man rodos, kad sąmoningas, ištikimas ir tikrai padorus patriotas lietuvis turėtų nusistatyti sau puosimtį, kokį jis per metus LIETUVOS reikalams remti gali ir privalo duoti. Sakykim, penkis ar nors tris nuosimčius iš savo metinio pelno. Žmogus, kuris per metus uždirba \$3,000.00 — duoda nors \$90.00 ar \$100.00. Kuris uždirba \$5,000.00 — aukojasi nors \$250.00 ar \$300.00. Dabar yra tokių, kurie į metus uždirba \$10,000.00. Ir taip toliau. Gali būti ypatingos aplinkybės, kur ta aukos suma gali būti mažesnė, bet kitais kartais gali būti ir didesnė, ypač tiems, kurių pajamos eina aukštyne. Nes tam, kuris davė dešimt dolerių, gal jas buvo proporcingai sunkiau duoti, negu tam, kuris davė šim-

ta, — bet apie pastarąjį viešai rašo, o anoją net nepaminė...

Amerika yra garsi savo filantropais, bet lietuvių tik labai nedaug kas tąja savybe yra pasiėmę. Skačiau TIME magazine, kaip prieš keletą mėnesių miręs žinomas šeimos palikuonis, industrialistas Leonard C. Hanna parėmė Cleveland Museum of Art. Milijonų vertės paveikslų kolekcijas jis paliko tam muziejui ir prieš mirdamas dar davė \$4,000,000.00 įrengti muziejaus praplatinimui — pristatyti naują sparną. Ir net neleido iš to jam daryti jokios reklamos, nei jo vardu pavadinti kurios galerijos ar priestato. Ir taip buvo pareiškęs: „Aš daviau tik savo dalį (my share). Asmenys, kurie davė po \$5 ir \$10, proporcingai yra davę tiek pat, kiek ir aš“...

Tik tie keli žodžiai pasako, koks išmintingas ir teisingas buvo tas vyraus. Ir už tai visuomenė jį dar daugiau įvertina ir jį prisimins, negu kad jis už kiekvieną dolerį būtų sau ieškojęs reklamos. Kai mes lietuviai taip pradėsime galvoti ir DARYTI, bus daug daugiau lietuviams garbės Amerikoje ir bus tikros naudos Lietuvos nepriklausomybei.

Taip, būtų neteisybė sakyti, kad visi lietuviai yra savanauzdžiai ir šykštuoliai. Kaikur kai kam daug aukojama, pirmoje vietoje savo bažnyčių, tikėjimo, savo sielų išganymo reikalams,

kaip ir toms draugijoms bei įstaigoms, kurios tuo rūpinasi. Tas yra, be abejo, visai gerai, visai tvarkoje, galime dėlto tik džiaugtis, — bet tos aukos eina gal tik labai netiesiogiai Lietuvos reikalams, jos nėra visų lietuvių BENDRAM žemiškam reikalui, lietuvių kultūrai plėsti, Lietuvos laisvės bylai remti. Tai grupinės aukos arba individualiai reikalai. Kaip neskaitytume auka tos sumos, kurią sūnus Amerikoje išleidžia siųsdamas paketus savo senai motinai, likusiai Lietuvoje. Tai visai kito pobūdžio dalykas.

Mes didžiuliojamės ir daugelio senųjų bei naujų lietuvių profesionalų iškilimu, kaip gydytojais, inžinieriais, architektais, advokatais, pramonės menadžeriais, kontraktoriais, namų statytojais ir t. t. Bet jie, kaip inteligentai, tuo daugiau turėtų siejotis Lietuvos reikalais. Kaštavo jiems mokslas, bet jie tas išlaidas susigrąžino ir pralenkė pajamomis nepalyginamai. Jiems gėrai, — bet kiek iš to geriau Lietuvai ir lietuviškai kultūrai?

Mūsų spauda (knygos ir laikraščiai, žurnalai) yra galbūt ubagiškiausioje būklėje iš visų kitų leidinių Amerikoje. Skaitoma gerai, jei knygos išparduoda kokie 800 egz., bendrai palyginus, Amerikoje lietuvių skaitoma vienas milijonas. Bet juk tai rodo ubagystę, — ne mūsų

knygos, bet mūsų lietuviškos dvasios... Gi vieną užprenumeruotą laikraštį paskaito šeima, sakysim, keli žmonės, kartais dar šeimos draugai skolinasi, jeigu iš viso bent skolinasi.

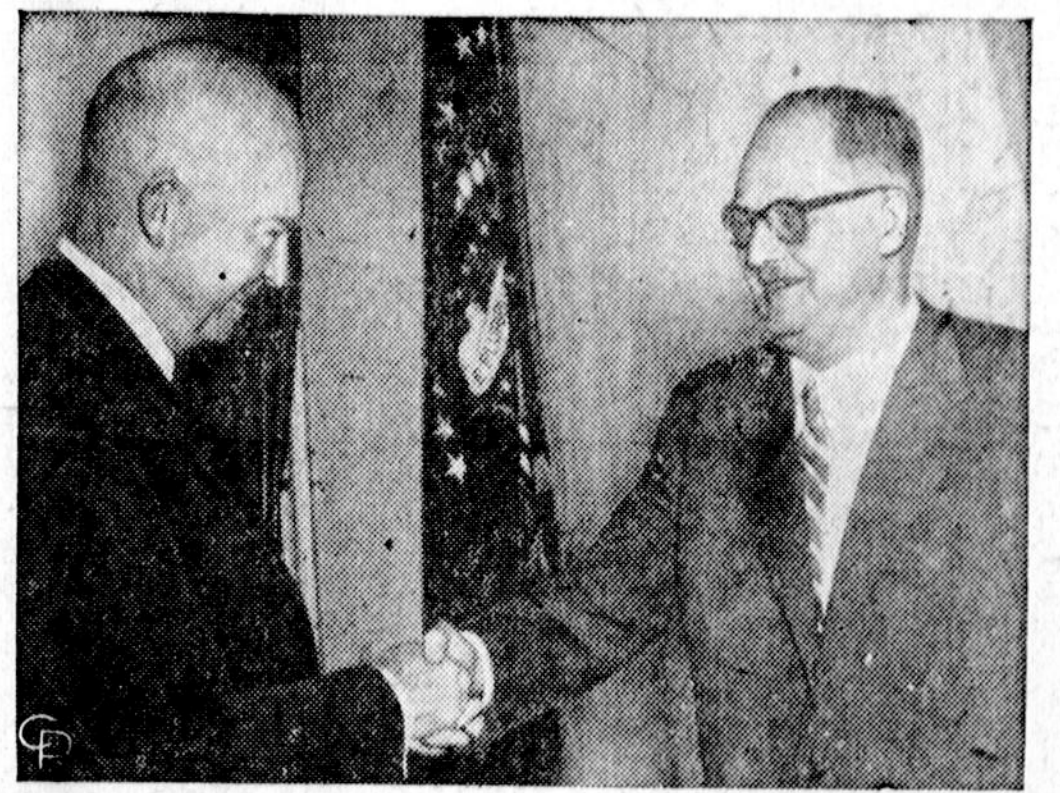
Lietuvių laikraščiai yra mūsų gyvenimo ir mūsų dvasios tikrieji veidrodžiai. Kai į juos pažūrėję, juos peikiate, tai juk pažūrėjote į savo pačių veidą ir į patį tuo vertinate. Gal mums nereikia tiek daug laikraščių ir žurnalių, bet keletą turime išlaikyti tokių, kurie nerodytų mūsų dvasinės ubagystės. Jei mes neparemiame savo laikraščių, bent juos gausiai prenumeruodami, tai kokie mes lietuviai? Ne lietuviai, o pelų maišai, tinkantieji tik maišyti į svetimų karvių putrą. Užtat ir maišo mus.

Turime apsieiti gabių, darbščių, turtingų lietuvių įvairiose kitų kraštų kolonijose ir ypač jų daug Amerikoje. Labai nesunkiai galime padaryti didelius darbus, įgyvendinti stambius sumanymus. Ne tik tiesioginiai remdami gausiai Lietuvos išlaivinimo darbus, bet ir netiesiogiai ir kartais gal dar vaisingiau tam padėdami — remdami lietuvišką kultūrą, literatūrą, muziką, teatrą, meną, remdami tos rūšies įstaigas, padėdami senatvėje mūsų didiesiems, pagaliau ir vidutiniams ir mažiesiems tautinės kultūros darbo veteranams idealistams.

Yra dešimtys priemonių, dešimtys būdų, dešimtys galimybės. Bet atsakymas į jas tėra tuo tarpu vienas: — ar mūsų jau gerai įsikūrę ir pasiturintieji lietuviai tai supras ir, supratę, padės ir prisidės.

Tu turtingas... Tuo džiaugiamės ir tave sveikinam. Bet ar nuo to praturtėjo ir Lietuva? Jei ir Lietuva praturtėjo, tai mūsų džiaugsmas yra pilnas.

Pabaigai — dar kartą mano nuosirdžiausia padėka visiems lietuviams, kuriuos ilgoje kelionėje teko aplankyti, susitikti, vaišintis, kalbėtis ir naudotis jų paslaugomis, vaišingumu, dvasingumu. Nežinau, ar kitus kur sustiprinau, bet pats daug sustiprėjau naujais patyrimais ir pergyvenimais. Dėkoju ir tiems skaitytojams, kurie turėjo kantrybės pasekti tuos mano ilgus įspūdžių aprašymus. Ir atsiprašymas visų, jei kur būsiu padaręs paklaidų, ką pamiršęs ar kreivai aptaręs, ar gal kur ir laikraštis mano tūlas rašinių vietas per „zeceršką“ neapsižiūrėjimą kiek sukreivinęs, ypač skaitlinėse. Niekas neturėjo blogos valios, o žmogus juk dar visai netobulas sutvėrimas, jam įgimta klysti. Būsiu dėkingas ir tiems, kurie mano paklaidas pataisys ar nurodys geresnius būdus lietuvių kultūrai ir Lietuvai padėti, lietuviams tarpusavyje broliškai patarnauti ir visų dvasi-

Austrijos kancleris Julius Raab atvyko pasitarimams su prezidentu Eisehoweriu.

AR SUSILAUKSIM SPALVOTŲ PADANGŲ?

Automobilių pramonė pasižymi savo spalvingumu. Labai reikalinga pamatyti du automobilius lygiai tos pačios spalvos. Padangos sudaro išimtį. Pirkėjas turi labai mažą pasirinkimą juodos arba su baltais šonais.

Spalvotas padangas nėra taip lengva padaryti, kaip kai kas gal mano. Gryna natūralinė arba dirbtinė guma nėra pakankamai tvirta. Tenka maišyti su kitomis medžiagomis. Iki šiol yra laikoma geriausiu gumos ir sudžiū mišinys. Nors ir mažas kiekis suodžių gumą padaro juoda ir todėl veikia neįmanoma padaryti spalvotų padangų.

Šiuo metu kai kurios įmonės bando iš smėlio išskirti silikatus ir tuo pakeisti suodžius. Kol kas padangos iš gumos ir silikatų mišinio tebėra bandymų stadijoje. Kiek yra žinoma „smėlinės“ padangos yra mažiau atsparios nusidėviui. Pagaminimo išlaidos yra tos pačios, kaip ir dabartinių padangų.

Ar spalvotos padangos turės pasisekimo, priklausys nuo automobilių gamintojų ir ypač nuo jų pirkėjų. Kol kas tokiomis padangomis tėra susidomėjusi Chrysler kompanija.

Padangų gamintojai laikosi rezervuotai, nors manoma, kad spalvotos padangos turėtų pasisekima tarp jaunųjų automobilių savininkų. Jei tai pasitvirtintų tada padangų gamintojams sudarytų naujų įplaukų, nes, be abejo, spalvotos padangos būtų brangesnės.

Neseniai šio laikraščio skiltyje buvo rašyta, jog General Motors kompanija rengiasi daryti

siai sustiprinti, idant sustiprėtų mūsų svajonės vėl pasiekti laisvę Lietuvai.

O tai buvo ir liko mano svarbiausias rūpestis.

(Pabaiga)

bandymus su rayon ir nylon paminėjimais. Šiuo metu žinoma, kad General Motors yra nusprendęs naudoti rayon padangas visiems 1959 metų modelio Chevrolet automobiliams. Šiuo sprendimu apsidžiaugė rayon siūlus gaminančios įmonės, nes apie 99% visų naujų automobilių turi rayon padangas. Vienos kompanijos apsisprendimas pakeisti į nylon padangas būtų privertęs ir kitas kompanijas padaryti taip pat.

Bene vienas iš pagrindinių aktyvų, paskatinęs naudoti rayon padangas, buvo įvedimas taip vadinamų „super-super“ siūlų, kurie yra plonesni ir stipresni. Tas reišia, kad padangos gali būti gaminamos lengvesnės ir tvirtesnės.

Rayon pramonė atsiduso lengviau, nes paskutiniiais mėnesiais čia labai intensyvi propagandinė kova tarp rayon ir nylon gamintojų.

P. J.

Skaitydami KARĮ būsite gerai informuoti apie pasaulinius karinius įvykius, rasite straipsnių iš karinės ir Lietuvos istorijos reitais paveikslais iliustruotų ir Lietuvos karių atsiminimus iš įvairių laikų.

Metinė prenumerata \$5.00; rašykite: KARYS, 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Aplankyk Savo Bažnyčią

Memorial Dienoj

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

ŠVIESUSIS VAIŽGANTAS

A. MERKELIS

6.

Vaižganto visą gyvenimą drąsiai ir kovingai siektasis idealas — nepriklausoma Lietuva buvo pasiektas, o pasiektas idealas jau nebe idealas, bet tik priemonė kitam aukštesniai idealui siekti. Politinė tautos nepriklausomybė yra lemias veiksnys, būtinoji priemonė tautos medžiaginei gerovei ir jos dvasinei kultūrai klestėti ir kilti į neaprepiamas aukštumas. Politinė nepriklausomybė tautos dvasinės laisvės laidas, tobiliausia forma plačiausiai bei geriausiai pasireikšti tautos kūrybai, kuria ir mažosios tautos drąsiai gali lenktyniuoti su didžiausiomis ir net jas pralenkti. Laisvė dvasinė vertybė ir, kaip tokia, nesunaikinama ir visuomet gyva, jei ji tautoje liepsnoja kūrybos amžinąja ugnimi. Taip tautos laisvę sapravo Vaižgantas ir jis, kaip ir jo spaudos draudimo meto amžininkas Vincas Kudirka, buvo susižadėjęs ne su kuria politine partija, bet su tautos dvasios didžiąja reiškėja literatūra, ir savo sužadėtinę visą gyvenimą liko ištikimas. Vaižgantas savo kū-

ryba atskleidžia lietuvių tautos dvasią, kuri švita grožiu, gėriu ir tiesa, ir todėl Vaižgantas yra teisingai vadinamas deimantūku įskotoju.

Laisvei reikalingas savim, savo jėgomis pasitikėjimas. Mūsų tautinio atgijimo pradininkai to pasitikėjimo atramos ieškojo Lietuvos praeity, Vaižgantas jos rado ir varganoj dabarty. Praeitį mūsų tautai davė narsių kario žygių, kuriems išblėsus dingo ir Lietuvos didybė, bet išliko jos gyvybė, gajai savo kultūra. Kol tauta kūrybiškai gajai, tol ji gyva ir savo kultūra gaivalingai veržiasi į laisvę.

Tad nepriklausomoje Lietuvoje Vaižgantas daugiausiai siejojos tautos kūrybinių galių ugdymu. Jis kėlė aikštėn tai, kas tautoje gražiausio ir kilniausio, kūrė jos šimtmečiais apleistą kultūrą, gaivino gražias tautines tradicijas, ieškojo piliakalniuose ir kalniečio sieloje užburto Lietuvos žodžio, ugdė lietuvių pasitikėjimą savo jėgomis, nes tik patys lietuviai yra savosios būties kūrėjai, savosios laimės kalvis, savosios laisvės budru-

sis sargas ir narsusis jos gynėjas.

Kūrybiškumas — amžinatsis atspindys žmogų kūrėją daro jauną, visuomet naujais gyvybės sriautais besiveržiantį į gyvenimą. Toks Vaižgantas buvo jaunas, tokiu jis liko ir kapos metų sulaukęs. Sidabru išblatinti jo plaukai buvo lyg ir esminė jo išorės žymė, visą asmenybę dariusi dar skaistesnę, šviesesnę ir patrauklesnę. Ieškodamas gyvenime grožio, gėrio ir tiesos, ir pats Vaižgantas toms kitniosiomis žmogiškosios būties atšvaitomis švytėjo, ir, tokiu būdamas, jis gyvenime, atrodė, tik bičiulius ir sekėjus tegalėjo turėti. Ir jis jų daugiau, negu bet kuris kitas turėjo.

Tačiau jam niekad netrūko ir priešų ir nuostabiųjų ten, kur jis drąsiai ir nuosirdžiai skelbdavo savo grožio, gėrio ir tiesos evangeliją. Ir nepriklausomoje Lietuvoje jis nekartą buvo skundžiamas dvasinei vyresnybei, kad dėl tariamo savo lengvapėdiškumo prasilenkiąs su dvasininko pašaukimu. Tačiau žemaičių Vyskupas Pranciškus Karevičius-Karys, Vaižgantą didžiai gerbęs ir mėgęs, už jo lietuviškąją veiklą jį kanaanininko kryžiumi ir žiedu papuošęs, skyrė grūdus nuo pelų, ir į tuos skundus nekreipė dėmesio.

Savo jaunatve trykstančia asmenybe, drąsiais žygiais ir idėjiškai galvia kūryba

Vaižgantas labiausiai traukė jaunimą, ir jo organizacijos jį rinkos savo garbės nariu. 1918 metais lietuvių studentų Friburge akademine Lituanijos draugija, davusi Lietuvai tokių žymių žmonių, kaip prof. Izidorius Tamošaitis, prof. Vincas Mykolaitis, prof. Kazys Pakštas, prof. Stasys Šalkauskis, prof. kun. Ignas Česaitis ir kiti, Vaižgantą išsirinko savo garbės nariu. Nepriklausomoje Lietuvoje Vaižgantas buvo lietuvių studentų tautininkų Neo-Lithuania, Filiae Lithuania ir Dotnuvos žemės ūkio Akademijos studentų tautininkų „Jaunosios Lietuvos“ korporacijų ir lietuvių tautinės jaunomenės Jaunosios Lietuvos Sąjungos garbės narys. 1929 m., Vaižgantui minint 60 metų amžiaus sukaktį, Lietuvos Universitetas jam už jo didžiulį mokslinių nuopelnus suteikė lietuvių literatūros garbės daktaro laipsnį, o Mintaujos klasikinės gimnazijos kolegija jį išsirinko savo garbės nariu.

25-ri metai pakankamas laiko tarpas mirusiam žmogui dingti užuomarštin. Bet šviesusis Vaižgantas nedingo. Jis gyvas Tėvynėje, tremtyje ir emigracijoje, gyvas visuos lietuviuos, kurie patys tautiškai ir kultūriškai nežuvę, kurie žmogiškosios menkystos nesužaloti tebėra jautrūs gėriui, grožiui ir tiesai, vertybėms, dėl kurių verta gyventi,

mylėti, kentėti ir net žūti, nes tik jos įprasmina žmogiškąją būti ir ją valo nuo žemišųjų dulkių. Būdami jautrūs didžiosioms žmogiškosios būties vertybėms, neliksime kurtis priespaudoj vaitojančiai Tėvynei, nes jos likimas, argi nėra visų mūsų likimas, tegu ir nevisiems vienodai skaudus.

Visas Vaižganto gyvenimas ir kūryba — budėjimas Tėvynės Sargyboje. Ir šiandien, kai Tėvynė pavergta, jis budrus jos gyvybės sargas. Vaižgantas neatsitiktinai, bet gilios nuojautos įkvėptas savo Lietuvos laisvės žygių epopėją pavadino Pragieduliais.

Jau 18-ti metai, kai sunkūs, lyg švinas, priespaudos debesys slėgia mūsų tautą, užtemdę jai Laisvės Saulę. Visi esame išsiilę jos pragiedrulių ir neramūs dairomės į apsiukusią padangę. Ir vėl, kenčiant ilgą smarkią žiemą ir laukiant ūmaus pavasario polaidžio, tegu šviečia mummyse Vaižganto kūrybos žmogiškoji ir dieviškoji šviesa, neleidžianti pasimesti gyvenimo klystkeluos, teikianti mums taip reikalingos vilties, paguodos ir stiprybės.

Bi dami idėjiškai šviesūs, kultūriškai gajūs, išsikišę gyvi, ištersime mums likimo skirtą sunkųjį bandymą ir vėl sulauksime mūsų tautai išauštant laisvės pavasario.

(Pabaiga)

Dvylika metų mūsų benamės prozos (1945-1957)

RYŠKIAUSIA LIETUVIŠKOS PROZOS TRIJULĖ

HENRIKAS NAGYS

3. Taip ateinam prie, mūsų manymu, ryškiausios lietuviškos prozos trejulės, atstovaujančios taipogi realistinį vaizdavimo būdą. Šių trijų autorių kūryba nėra taip gininga, kad būtų galima juos laikyti viena grupe (nes kiekvienas subrendęs rašytojas turi turėti labai savitą bei asmenišką veidą), bet kai kurie bendri jų kūrinių bruožai juos neabejoja: suartina. Pirmiausia, tai visų trijų kelias iš daugiau ar mažiau tipingos impresionistinės tradicijos į savotišką, patysakymą, neorealizmą. Sakomė neorealizmas, nes nei vieno jų kūryboje nėra jaučiama lemiama įtaka tradicinio, anksčiau aptarto, realizmo. Tokios įtakos, kaip minėta, jie susilaukė iš impresionizmo. Šio neorealizmo pagrindiniai bruožai — atsiskaitymas tipingos buitinės tematikos, labai savito stiliaus susikūrimas, sėkminga pastanga žvelgti į visą eilę tradicinių siužetų naujos kartos kritiška akimi bei gautus jaunatviškas jų kūrinių poleikas.

Jurgis Jankus, Marius Katiliškis, Pulgis Andriusis, štai tie trys mūsų naujosios buitinės prozos stiprūs ir originalūs atstovai, gebėję rasti naują perspektyvą ir naują žodį, tariamą, nudėvėtai tematikai.

JURGIS JANKUS, pradėjęs impresionistiškai subtilia, nebaigta, trilogija Lietuvoje ("Egزامинаi", "Be krantių", nepasirodęs — "Jeronimas"), išvijoje labai greitai ir užtikrintai išsina į pirmąjį naująjį prozaikos savo knygomis "Naktis ant moru" (1948), "Pirmasis rūpestis" (1951), "Namas gero gatvės" (1954), "Paklydę paukščiai" (1952), "Po raganos kirviu" (1953) bei nuotykinga ir nuotaukinga apysaka apie seną kareivį Matutį (1956).

Jurgis Jankus išvijoje rašytose kūriniuose pasuka iš impresionizmo į mūsų čia jau minėtą neo-realizmą, pasirodydamas kaip gyvas, intriguojantis, dramatiškas ir, tikra to žodžio prasme, meistriškas pasakotojas mokas saikiai ir taikliai pavaroti žodį, sukurti intriga ir ją mikliai išnarplioti, pažvelgti gliaž žmogiškojo sieloni (nei ligi šiol mūsų realistai drįso ir gebėjo).

Svarbu čia akcentuoti, kad Jankus iš mūsų minėtų trijų pačių stipriausių naujojo lietuviškojo realizmo atstovų yra labiausiai masintas pasukti į psichologinę beletristiką, keldamas moralines, socialines, metafizines ir religines, netgi ("tabu" ligi šiol mūsų literatūroje buvusias) bet ten, kur autoriui pavyko atvisur šis psichologizmas buv Jankaus kūrybai palaimingas, bet ten, kur autoriui pavyko atverti žmogiškąją sielą, jo proza įgijo dar vieną svarbią ir, kiekvienam atveju, šviežią ir gyvybingą dimensiją.

Jau daug kartų minėta Jankaus "Velnio bala" — tikrai puiki apysaka (gal ilgesnė novelė?) tačiau nėra vienintelė šio paprasto, bet stipraus žodžio savininko literatūrinė dovana geros knygos mėtojams.

MARIUS KATILISKIS taipogi vertas dėmesio vardas mūsų naujojo prozoje. Skaiteisėji jo pirmąsias noveles (surinktas nepasirodžiusio jo pirmojo knygo "Seno kareivio grįžimas") atmena, kaip į juos padvelkė jauno ir šviežio pasaulio vėjas, su pilnakraujais žmonėmis, neslepiais ir turtingais jų jausmais, nuostabiai (kiekvienas poetas jų galėtų K. pavydėti!) gamtovaizdžiais, turtingu žodynu, polekinę kalbą. Visa tai liudijo, kad jaunasai autorius ne tikrai mokėsi iš mūsų klasikų, bet atrado pasaulinį literatūroje slėptą turto, kurį sudėjo savo kūrinių rėmuose.

Mums atrodė, kad tasyk bus

daugiausia Katiliškį žavėję šiaurietiai Hamsunas, Gunnarssonas, Sillanpaa, Salminen. Tokio šiaurės impresionizmo ženkli jaunatviškoj Katiliškio prozoj radome Lietuvoje, jų dar nemaža buvo keliose novelėse Vokietijoje, o ir šiandien — neorealizmuose jo romanuose — vienas kitas gyvas dvelktelėjimas iš tų nemirtingų šiaurės ir Goesta Berlingo lygumų prašniokščia pro jų puslapius.

Žinoma, tuo mes nenorime pasakyti, kad ankstyvesniojo Katiliškio kūryboj impresionizmo pėdsakai būtų pasiekę kokios nors stipresnės formos (nors tai nebūtų jokia prasme nuodėmė j o k i a m mūsų rašytojų). Katiliškis, mūsų manymu, yra kietas ir užsispyręs savo ir tik savo žodžio ieškotojas, kuriam jokia literatūrinė srovė niekad nepadarys tiek įtakos, kad pakleistų jo organiską rašytojišką augimą ir brendimą.

O brendo Katiliškio proza tikrai išpūdingai. "Užuovėja" (1952) buvo vienas stipriausių mūsų išvijoje veikalų, netik autentiškos buities ir nepaprastai turtingos rašytojiškos paletės prasme, bet taip ir psichologiška tiesa ir kūrybiniu sodrumu. Gi "Miskais ateina ruduo" (1957) yra tokia plačia ir gyva žmogiška perspektyva bei tokiu atviru žmogiškumu pažymėta knyga, kad joje ir norėtume matyti puikiausią mūsų naujojo realizmo pavyzdį: geros beletristinės tradicijos tąsą ir naujovišką žvilgsnį į savo žemę ir savo žmogų.

Katiliškis yra vienas tų pasakotojų, kurio rankose knygos auga kaip medžiai — savitu vidiniu dėsningumu ir nepalaužiamu gyvastimi bei aistra.

PULGIS ANDRIUSIS yra trečiasis šio neorealizmo atstovas, vertas narys tokiam triumviratui. Ir jo proza gimė iš impresionistinės tendencijos žemės apraiškas ir žmogaus gyvenimą atvaizduoti visose savo detalėse smulkmenose, savo vienkartiniam grožyje ir nepaprastume, kaip tai matėme jo pirmojoj beletristikos knygoj "Anoj pusėj žero", išleistoj tretyje 1947 (antra laida 1953).

Pulgis Andriusis beletristinis talentas visu savo platumu pasirodė, charakteringai, tiktai išvijoje. Ligi tol žinomas, kaip puikus vertėjas (Don Kichotas) ir, turbūt, nedaug sau lygių tėturi humoristas ("Kuntaplis", "Ir vis dėlto juokimės" 1946 "Siuntinėlis iš Amerikos" 1947 "Dievo paukštėlis").

Pulgis Andriusis savo tikrą talentą parodė pirmiausia mūsų minėtoj impresionistišką apysaką knygą, o vėliau puikiai romane "Sudiev kvietkeli!" (1951), kuris nors ir nėra kompoziciniai lygus ir išlaikytas, bet rodo aiškias mūsų čia minimo neorealizmo geriausias žymes ir savitą priejimą prie buitinės tematikos. Lyriškas ir šiltas A. žofis, aukštaitiškos gracijos ir širdies perpildytas, liūdnos humoro ir gerai pažįstamos žmogiškos

dalis ir giliai suprasto bei pajauto sielvarto.

Tarytum abi pradus — humoristinį ir lyriškąjį — bandė Andriusis supinti savo romane "Tipelis", bet tai jam tik iš dalies ir tik vietomis tikrai pasisekė. Tokiu būdu, mūsų buitinė realistinė tradicija buvo praturtinta ir vienu rašytoju, laimėtu iš žurnalizmo — šiaip jau proza žurnalistikai, paprastai, praranda nevieną gabų atstovą.

Po šių neorealizmo atstovų, atėjusių iš impresionizmo, norėtume paminėti kelis, iš esmės nepakeitusius senosios realistinės tradicijos, tačiau davusius tovertų dėmesio kūrinių, ir tuo tarytum liudijančių, kad ir žemaitės, Valančiaus, Krėvės mokykla tebeturi savo gabų atstovų ir nežada greitai pasitraukti iš mūsų beletristikos horizonto.

Kazys Barėnas buvo toks naujas ateivis, (taipogi laimėtas iš žurnalistikos mūsų prozoj), davęs šviežių ir gerų buitinę apysakų savo pirmam rinkinyje "Giedra visad grįžta" (1953), o antrąja novelių knyga "Kariška diena" (1957) įrodė, kad jis mūsų prozon atėjo jo likti.

Barėnas turi daug pažymėtinai gerų ypatybių debutantui — skoni, saiką, žodį ir subtilų kontaktą su tikrove. Jo kūrinių situacijos tikros, žmonės gyvi, dialogai idomi. Vienas kitas ištėsimas, tiesa, dar žymi nesubrendimą, oet smulkios ydos nesugrauna simpatingo bendro įspūdžio ir gero pažado mūsų tradicinei buitinę prozai.

Taipogi Alė Rūta, pradžioj pasirodžiusi keliom gana netvurtom knygom ("Likimo keliu", Novelės 1947; "Duktė", Apsaka, 1953) savo romanu (laimėjusiu "Draugo" konkursą) "Trumpa diena" pasirodė sodraus žodžio ir ekspresyvos išraiškos beletriste, įprastinei buities tematikai atradusia savitą interpretaciją ir įdomų apipavidalinimą. Jos knyga yra, be abejonės, vienas stipresniųjų buitinės realistinės mokyklos leidinių, liudijančių jo srityj daugelį dar imanomų niuansų.

Juožas Kraliauskas, savo laiku bandęs eksperimentinę impresionistinę prozą ("Septyni kalvėjai", 1937), pasirodė humanistiškai traktuota buitinę knygą apie tremtinius aukso kasėjus "Urviniai žmonės" (1954). Nors toji knyga kai kam teatrodė beveik natūralistinė kronika, joje yra mėtnų, liudijančių autoriaus nepretenzingą ir šiltą laikyseną, kuriai jis atrado paprastus, lygiai nepretenzingus, žodžius. Todėl jį čia minime, laukdami ir tikėdami iš jo kūrinių, kurie mūsų tradicinio realizmo kelią išlaikys ilgesnį laiką meninei kūrybai, vertai rašytojiško pašaukimo.

Ir Albinas Baranauškas savo novelėse bei apsakymuose (Sniego platumos, atžymėtos šių metų Aidų premija) seka gerųjų mūsų buitininkų keliu, nuosaičioj ir nepretenzingoj savo kūryboj atskleidžiamas, dažnai su gerasirdžiu šypsniu, kasdienos nualintų žmonių veidus, rutiną, niekingą — tačiau jiems svarbų — dienų tekėjimo pulsą.

(Bus daugiau)

Ar įstoja į
VILTIES
draugiją?

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS (Lithuanian World Directory), PARUOSTAS ANICETO SIMUČIO

Tai didžiausias informacijų šaltinis apie Lietuvą ir Lietuvius koks bet kada buvo išleistas lietuvių ir anglų kalbomis vienoje knygoje. Šis 454 puslapių veikalas yra pilnas informacijų apie Lietuvą, lietuvių kalbą, meną, literatūrą, muziką, sovietų okupaciją, deportacijas ir t.t. Jame surašyti keli tūkstančiai lietuvių kultūrininkų, laisvųjų profesijų narių, biznierių, parapijų, klubų, organizacijų, radijo valandų ir t.t. Stambus iliustruotas angliškais skyriais, liuksusinis popieris, kieti viršeliai. Kaina — \$6.50. Tai kiekvienas lietuviui visuomenininkui reikalinga knyga. Nepaprastai puiki dovana tiek lietuviams, tiek lietuvių draugams kitataučiams. Reikalaukite pas platintojus, arba užsakymus siųskite: Mr. A. Simutis, 41 W. 82 St., New York 24, N. Y.

ŽAISLŲ ĮTAKA VAIKAMS

U. JAUNISKIENĖ

Lietuviškai auklėjančių žaislų neturime. Reikia vaikui duoti žaislų, jį bendrai auklėjančių, jo laiką kultūringai ir džiugiai užpildyti padedančių.

Vietos žaislų apstu. Jie, paprastai, gaminami būniui, ne vaikui. Todėl, perkant žaislą, kartais reikia didelę atranką padaryti.

Yra labai daug žaislų, žalingai auklėjančių, jo estetiškąjį skonį žalojančių. Iš tokių bus biauariai sukarikatūrinti paukščiai, gyvulių, žmogaus pavidalų žaislai, toki pat sudedamieji paveikslėliai, knygelių iliustracijos.

Šie yra blogi žaislai, blogos iliustracijos, blogai iliustruotos knygelės, — jų negalima vaikui duoti. Jie greit paveiks kūdikį, vaiką neskirti grožio nuo biauurių dalykų, gera nuo bloga.

Čia labai populiarūs žaisliniai ginklai. Jie gali būti patrauklūs ir mūsų vaikui: juos daugelis turi ir jais dažnai būna kolektyviniai žaidžiami.

Bet žaisliniai ginklai yra be galo blogi žaislai. Namie mes jų savo vaikams nepirkdavom. Ne reikia jų nė čia pirkti.

Jei kuris vaikas gaudavo patį primityviausį žaislinį brauninę, jis buvo suprantamas kaip žaislas, kurio tikslas, visas pasididžiavimas — patis šūvio garas... Apie užmušimus, žudyimus, nužudyimus mūsų vaikas nebūdavo girdėjęs, todėl jo samonėj ir tokia mintis negalėjo kilti, vaikai nė į ką nešaudydavo. Jei kurio tėvas laikė šautuvą, vaikas jį tik atsitiktinai tegaudavo pamatyti. Paprastai nežinojo, nė kam jį tėvas laiko.

Nes ginklas bendrai pas mus buvo ir baises, kaip mirties įrankis, ir pagabus, kaip ginklas. Kiekvienas eilinis pilietis, į rankas imdamas ginklą, jautė jo svorį ir šaltumą. Be reikalo jis nebuvo nė į rankas imamas, nė laikomas, visada geroje slėptoj laikomas. Todėl ir vaikai labai retai tegaudavo pamatyti.

Šitai krašte — visai kitaip. Ginkliniai žaislai čia labai populiarūs. Vos vaikutis geriau pa-

vaikščioja, žiūrėk, jau jis ir su šautuvėliu. Vyresni berniukai, net ir mergaitės kartu, kolektyviai su ginklais žaidžia, su ginkliniais žaislais rankose bėgioja, taiko, šauda. Maželis iš vyresnių palengva perima "moksą", kaip su šautuvu operuoti, kurie tikslai tokiuose žaidimuose siekiami, kurie uždaviniai vykdomi.

Vyresnieji patys "šviečiasi" iš kino filmų, periodinės spaudos, televizijos ir bet iš kur. Ir paaugliai ir maži šauda nebe tuo tikslu, kaip andai mūsiejai vaikai Tėvynėje — dėl pokštėjimo. Jie šauda į "rimtą" taikinį, svarbiausia, kad pataikius į žmogų. Tikslas: priveikti, nugalėti, atimti, užmušti!

Ir taip gana greitai vaiko rankelėse, jo samonėj turimas žaislas — nebe žaislas, bet tikras žudymo ir prievartos įrankis!

Jis dar visai nesupranta, kas tai yra gyvybė, kas laisvė, žmogus, o jau mokosi šitai išniekinti... Tėvai ir didieji pedagogai į tokius žaislus ir žaidimus visai atlaidžiai žiūri, kaip ir į paprastus žaidimus: su žaislu vaikas nei sužeidžia, nei užmuša.

Suaugę, permaži domėdamas savo vaikų auklėjimu, vien užmiršta, kiti gal nežino, kokia stipri vaiko vaizduotė, kad jo samonėj realybė su vaizdu dažnai susilieja, užvis, kada jis kito nors persiima. Pilnai gali būti momentų ir taip yra, kad vaikas žaisdamas psichologiniai tikrai nužudo, tikrai užmuša!... Pasakui tik jį pateisina, suaugusius klaidina, kad užmuštasis ar nužudytasis tuojau vėl gyvas kartu žaidžia...

Ginkliniai žaislai vaiką skatina įdėmiau sekti kriminalinius filmus, studijuoti laikraščio iliustracijas, parodančias nužudytus. Ir štai — jis savo rankose turi tokius pat įrankius, jie yra jo ir jis gali sugebėti panašiu "herojumi" būti!... Su užmušimo, žudymo "didybe" vaikas čia anksti susigyvena. Taip pat jis kas kartą geriau įsidėmi, kad, kodėl ir kaip tai padaroma.

Žaisdamas matytus vaizdus realiai pats atkuria, išgyvena tikrovėje.

Ir visa tai atrodo labai papras-ta ne tik blogose sąlygose augančiam vaikui, paaugliui, bet ir ne-blogą ar gerą išauklėjamą gaudančiam.

Už tai čia tiek daug jaunimo prasikalstamumo. Net organizuoto banditizmo, apipilėsimų, žmogų žudysčių. Vietinėje spaudoje tokių žinių apstu.

Štai periodinėj spaudoj viena iš daugelio tokių nuotraukų: nusiminusį sūnų motina už rankų paėmusi klausia: "Kodėl tu tėvą nušovei?"

Ji vargšė ir dabar nesupranta, kad jis čia ne vienas kaltas. Kad iš kaltųjų jis mažiausiai kaltas.

Kad ir ji pati ir užmuštasis tėvas kalti.

Gal nesąmoningai, gal tik vaiko auklėjimu nesidomėdami, dėl jo atsakomybės neįsąsdomi, blogo žaislo ir blogo žaidimo įtakos nesupranta, kada sūnus visą vaikystę bėgiojo su ginkliniu žaislu rankose į visas puses be atodairos, gal į praeivius šaudydamas. Kad jis buvo laisvas kino filmų žiūrovas, kad jis buvo su bloga spauda susigyvenęs. Likusįjį laisvą laiką televizija žemuosius instinktus išjudintus šotino, brandino. Visa tai iki šiol buvo nieko tokio!

Bet štai dabar įvyko... Atsisukus į mūsų gyvenimą, taip pat vienas iš daugelio net labai mokyty tėvų šeimos vaizdelis.

Tėvas dieną dirba. Mama vakarais į darbą išeina. Iki laikas vaikams gulti, tėtė turi juos pagloboti. Dvejtas gražių vaikų. Mergytė jau į mokyklą eina, berniukas tik penktų metelių.

Pigu pasakyti — pagloboti. Bet kada reikia kas vakarą po kėletų valandų kad ir labai mylimus vaikus sudominti, kad jie ramūs būtų, juos kuo nors užjinti, reikia daugiau pasirūpinti, kartais net pasitempti. Per dieną pavargus, tatau nėra taip lengva.

Ir tėvelis surado labai "gerą" išeitį: kas kelintą vakarą vaikus į kiną nusivesti. Netoli. O filmai? — Nesvarbu, vaikai patenkinti. Ir ko daugiau?!

O vaikai ten visą kō prisižiūri.

Gera labai nedaug. Bet nemaža to, ko jiems nereikėtų matyti. Šaudymų pakankamai. Dažnai jaudinančios, nervus įtempiančios scenos. Vaikai įjaudinami, užintriguojami, išsilavina su-prasti, — tokie vaizdai traukia.

Namie dienomis berniukštis šautuvą iš rankelių nēpaleidžia, į visus šauda, atkurdamas vakarykščiai matytas scenas, daugiau atminty užsilikusius filmavizdus; jo rankelėse žaislas psichologiškai jau į tikrą ginklą pavirtęs. Jis jį turi visokių...

Mergytės dėmesys mokykloje išsiblaško. Namie ji turi gražių lėlių, šautuvai jai nėra tokie aktualūs, kaip berniukui. Jis tik išimtinai šautuvais tesidomi.

Kartą vaikai pasakoją svečiui, kad vakarykščias filmas buvęs labai baisus. Baisėnis už visus jų lig šiol matytus. Kaip ir kas ten vyko, vaikai dar nesugeba tiksliai atpasakoti. Tik kartoją, kad labai baisu buvę! Mergytė sakos, tokio baisaus filmo daugiau nebeįsiminti matyti. O berniukas — ne. Baisu buvę, labai baisu, bet tai ir gerai ir jis... tokių noris matyti!

Nors berniukas jaunesnis, ginkliniai žaislai palaiko jojo filmose įtakojė susidariusias nuotakas. Neturėdamas kaip nė kame išsiblaškyti, pradeda su blogiu apsiprasti. Nuolat jaudinami žemieji instinktai, — tokių įspūdių kas kartą daugiau nori.

O jei vėliau to vaiko gyvenime kokia nelaimė su ginklu atsitiktų, kas tada būtų kaltas, kas už tai atsakomingas? Jei ir patį tėvą nušautų?

Ar tokis auklėjimas negali pasibaigti vaiko, jaunuolio skriaudos šauksmu į dangų?! Juk žmogžudystė yra pačios gamtos įstatymo laužymas, pačios gamtos baudžiamas, kaltajam psichinės lygsvaros netenkant! Ne-kalbant apie visam gyvenimui dvasinės būsenos sutrikimą. Ir kieno — pačių tėvų kaltės dėlei!

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi,

kaip gyvena viso pasaulio liet-

viai.

the MAY co's 2 BASEMENT stores

DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE

ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

Mes duodam ir iškeičiam Eagle Stamps

Vyriškos „Skalbk ir nešiok”

FANCY WEAVE SILK LOOK

Tropinės kelnės

5.98

- 50% Dacron — 50% Cotton Blend
- 55% Dacron — 45% Viscose Blend
- 55% Acrilan — 35% Dacron — 10% Viscose Blend
- 65% Dacron — 35% Viscose Blend
- 75% Dacron — 25% Cotton
- 65% Dacron — 35% Cotton

• Navy • Blue • Tan • Grey
• Charcoal • Brown • Cocoa

Skalbiamos rankomis arba mašina. Išdžiūsta per kelias minutes. Retai reikalingos lygtinavo. Užsegamos kišenės. Nesiglamžo.

Gražiai pasiūtos fancy weave kelnės, kurios išlaiko šviežumą ir po visos dienos dėvėjimo. Puikios atostogų metu. Vienodai gerai pasiūtos, kaip ir už aukštesnę kainą parduodamos kelnės. Hollywoodo stiliaus juosmuo, gilių kišenės.

DYDZIAI

Juosmuo 29 iki 42;

Ilgis tikslai

29 iki 30 ir 31 iki 32.

Ilgiai nustatyti matuok vidinę kiškos siūlą nuo viršutinio sulungimo iki apačios.

Užsakymai paštu ir telefonu priimami. Skambink Cherry 1-300
The May Co.'s Basement Men's Clothing Department... Downtown and On the Heights

DAUG SVEČIŲ, GERA NUOTAIKA

Iš įvykusio Dirvos vakaro

Nemaža Clevelando lietuvių, ekonominio atoslūgio spaudžiamų, yra likę be darbo, vienok, kaip vakaro globėjas J. Bačiūnas pasakė, iš gausių vakaro dalyvių nesimatė, kad taip būtų, ir neabejotina, kad juos į vakarą atvedė seni ryšiai su Dirva, gera meninė programa ir noras susitikti su iš toliau atvykstančiais.

Vakaras buvo pradėtas kultūrinio garsinio filmu, kuris atskleidė muz. A. Vanagačio ir jo bendradarbių veiklą. Po jo, vakaro meninės programos vedė B. Gaidžiūno pristatytas, žodį

tarė vakaro globėjas J. Bačiūnas, gi ponia M. Bačiūnienė buvo pagerbta orchidėjos žiedu. Čia pat buvo apgailestauta, kad antaras vakaro globėjas P. Žiūrys sunkiai susirgo ir vakare negali dalyvauti. Jam palinkėta greitos sveikatos.

Meninės programoj pasirodė solistas Arnoldas Voketaitis, rašytojas Antanas Gustaitis ir tautinių šokių Grandinėles šokėjai. Pirmojo dalyje A. Voketaitis dainavo lietuvių kompozitorių kūrinius, gi antroje dalyje operų arijas. Svečiams keliant ovacijas jis turėjo daug kartų eiti į sceną ir priedui padainuoti naujas dainas. Svečiai žavėjosi dainininko gražiu balsu ir šiltu ryšiu su klausytojais.

Antanas Gustaitis skaitė savo humoristinę eilutę kūrį, kuri išplakė mūsų daromas klaidas. Bet tai nebuvo pamokslas, o kasdienybės netikram vaidiniame išskylančios menkystės parodymas. Svečiai, kaip ir visada, A. Gustaičio kūrį sutiko šiltai ir žavėjosi jo meistriskumu, vienu sakiniu pasakyti daugiau, negu kiti pasako nrišydami išsitus puslapius.

Grandinėlės pašoko Jonkeli, Sadute, Klumpakoji, Malūna ir Suktinį. Gi L. Kasparavičiūtė Linelį. Grandinėlės šokius atliko didelių tikslumu ir jai būdinga elegancija, todėl ir suprantamos tos ovacijos, kurių ji visad susilaukia po savo šokių.

Programą baigus jos dalyviams — A. Voketaičiui, akompaniatoriui p. Menchikui, A. Gustaičiui, Grandinėlės vadovui L. Sagiui ir visiems Grandinėlės šokėjams buvo įteiktos dovanos. Čia pat buvo prisiminta, kad vakaro globėjas Juozas Bačiūnas tą vakarą švenčia savo gimtadienį. Visi svečiai, gerai žinodami Juozo Bačiūno darbus lietuvių bei išlaikyti, pakilia nuotaika sugiedo — Ilgiausių metų!

Į vakarą, be minėtų svečių, buvo atsilankę Tautinės Sąjungos pirmininkas inž. E. Bartkus, ponia Linkuvienė iš Australijos, iš Chicago P. Vėbra, iš Columbus Dr. Mačys, iš Akron P. Jorja ir p. Gaškai, iš Detroito J. Gilvydis ir eilė kitų studentų, o taip pat daug Dirvos artimųjų iš arimėnų Clevelandui vietovių.

Po meninės programos svečiai iki paryčių linksmėnėsi Dirvos gerų talkininkių ir talkininkių paruoštam bufete. Ir bendrai, prie viso sėkmingo vakaro pasisekimo prisidėjo labai daug asmenų, kuriems mes širdingai dėkojame. Be jų tokie tokie didesni parenimai neįmanomi. Tuos geruosius talkininkus mes dar rasime progos šiuose puslapiuose prisiminti.

Ačiū visiems!

DĖKOJAME DIRVOS RĖMĖJAMS

Dirvai paremti skaitytojai atsiuntė šias aukas:

Ambraziūnas A., Los Angeles	\$1.00
Steponaitis K., New Britain	2.00
Vyšniauskas C., Canton	2.00
Kriščiukaitis J., Dorchester	2.00
Mischik J., Cleveland	2.00
Šiaučūnas St., Chicago	2.00
Stankevičius A., Waterbury	2.00
Bakūnas P., Baltimore	2.00
Petruskas A., Detroit	2.00
Vėbra P., Chicago	2.00
Peckus Z., Cleveland	2.00
Reklaitis A., Chicago	2.00
Bacevičius V., Cleveland	2.00

Aukotojams tariame nuoširdų ačiū.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS
Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.

J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

PRANEŠAMA... NATIONWIDE'S naujas

ŠEIMOS DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naujai prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDEJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:

PAULINA MOZURAITIS, Agentas
SK 1-2183

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba rakandai tampa sunaikinti arba sugrįžti ugnies, kreipkitės P. J. KERSIS, dėl apkaunimo, ko visada reikalauja apdraudimo kompanijos pirm, negu išmoks už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252

JUOZO KAMAIČIO IR JONO BALEIKOS,
ST. CLAIR SHOE STORE,
12915 St. Clair Ave.

Batų ir odos parduotuvė, didelės batų pasirinkimas ir žemesnės kainos negu kitur.

Siuntiniai į Europą duodama nuolaida.
Batų taisymas paimamos ir pristatomos į namus be mokesčio.

Darbo val.: nuo 9 v. ryto iki 7 v.

Telefonas: GL 1-5875, butų — GA 1-7658.

Clevelande APYLINKĖSE

Dirvos redaktoriams išvykus
Tautinį Kongresą ir redakcinės kolegijos pasitarimą, Dirva ateinančią savaitę išeis tik viena kartą — ketvirtadienį.

Tautinį Kongresą
iš Clevelando vyksta keliolika atstovų. Daugiausia vykstanta lengvųjų mašinomis.

Fausto opera Clevelande
Lietuvių Studentų Santaros Clevelando skyrius praneša, kad šių metų rugsėjo mėn. 13 d., Masonic Auditorium, įvyks lietuviškos operos Fausto pastatymas.

Aplankykit dailės parodą
Jaunųjų Clevelando lietuvių dailininkų parodą galima apžiūrėti penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį nuo 12 val. Parodą baigiasi sekmadienį, 8 v. vakare.

Inž. Algirdas Nasvytis,
komandiruotas savo įmonės į rinketų specialistų konferenciją. lankėsi Los Angeles lietuvių kolonijoje ir ten bendruomenės klausimais padarė pranešimą.

Šachmatininkų turnyras,
rengtas FASKO, negalint atvykti eilei žinomų šachmatininkų, atidedamas vėlesniam laikui.

L. V. S. Ramovė
šiais metais vykdė centro organų rinkimus. Clevelande jie bus atlikti birželio 8 d. 11:30 val. (po pamaldų) įvyksiančiame visuotiniame narių susirinkime, Lietuvių svetainės apatinėje salėje.

Tie, kurie susirinkime negalės dalyvauti, praneša valdybai nedalyvavimo priežastį ir balsavimo kortelę pasiunčia v-bos pirm. A. Jonaičiui, 11406 Gray Ave., Cleveland 8, Ohio, ne vėliau birželio 6-7 d.

Padėka
Poniai Sofijai SMETONIENEI už paaukotus D. L. K. BIRUTES D-jai, Clevelando skyr., 20 dol. D-jai reikiša širdingą padėką. Paaukotus pinigų D-jai išsiuntė i Vokietiją Lietuvos kariuomenės invalidams paremti.

Danutė Ejaoraitytė
praėjus, savaitgalį ištėjo už Robert Handy. Jungtuvės įvyko šv. Jono bažnyčioje Bronx, N. Y. Jaunieji gyvena Brooklyne, N. Y. Be artimųjų, į vestuves buvo nuvykę S. Šemetaitė ir Vl. Bacevičius.

Benediktas Karklius
gugrųžė mėn. 37 d. (šeštadienį) susituokė su pittsburghiete Alice Beacon. Sutuktuvių įvyks šv. Kazimiero bažnyčioje, Pittsburghe.

D E M E S I O ' GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius

į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklių.

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Istaiga yra naujai perorganizuota ir klientų patogumui naujose patalpose.

Gauta urmo kainomis gerų vilnonių medžiagų ir odos. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečiadieniais nuo 9:30 iki 8 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., kampas Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0806.

NAMŲ IR PREKYVIEČIŲ PARDAVIMAS

Addison Rd. (arti šv. Jurgio bažnyčios). Dviejų šeimų namas. Po 5 kambarius. Didelis sklypas. \$11,900.

E. 126 St. (į šiaurę nuo St. Clair). Vienos šeimos 8 kamb. puikus namas. Gasinis šildymas. Garažas. \$12,900.

E. 87 St. (į šiaurę nuo Superior). Vienos šeimos 8 kamb. namas gerame stovyje. 2 garažai. \$11,900.

St. Clair Ave. Mėsos parduotuvė (Meatmarket) su visais įrengimais. \$1,500-2,000 pajamų savaitėje. \$3,000.

Kosciuszko Ave. Trijų šeimų namas ir grocery parduotuvė su visu turtu ir leidimais alui ir vynui. Labai geros pajamos. \$22,500.

Turime ir daugiau namų bei apartamentų pardavimui. **Edvardas Karnėnas**

J. G. Oshen Realty & Insurance Service, 1141 Ansel Rd.
Cleveland 8, Ohio.
tel. SW 5-4808 arba namų ER 1-4732.

Reikalingi lietuviai talkininkai geram būniui

Dėl informacijų kreiptis: 1730 Melzer Ave., Cleveland 20, Ohio. Telef.: WA 1-0043. Kreiptis nuo 9 iki 11 val. ryto ir nuo 6 iki 8 val. vakarais. (44)

Nori susirašinėti
Jaunas studentas studijuojas Kauno Žemės ūkio Akademijoje, nori susirašinėti su studijuojančiu jaunu. Atsakys į kiekvieną gautą laišką. Rašyti: Edvardas Narkevičius, Ukmergės rajonas, Siesikai, Būdų km., Lietuva.

N I D A

geriausia ir gražiausia vasarvietė Cape Code.

Ten atviras Atlantas su visuo met šiltu Golfo srovės vandeniu.

Ten, sausam, gražiam pušyne naujos vilos su patogiais įrengtais kambariais.

Ten puikus lietuviškas maistas — kiek tik nori ir ko tik nori. Ten kaip ranka pasiekti Hyannis miestas su visais modernaus kurorto įrengimais.

Važiuoti traukiniu, autobusais arba skristi lėktuvu į Hyannis o iš ten į Nidą tik dvi mylios taxi.

Vasarvietė veikia nuo birželio 1 d. iki rugsėjo 30 d.

Užsakymai sūnčiami: **Valerija Norvaišienė, West Hyannisport, P. O. Box 367, Cape Code, Mass.**

Telef.: Hyannis — SPing 5-3987. Boston — AVenue 8-8079.

There's nothing like a day at the races!

Thistle Down

RACING THRU JULY 17
POST TIME 2 P. M.
Daily Double Closes 1:50 P. M.

Advance Tickets
Now on Sale
SAVE 50%

ROUTE 8 - NORTHFIELD RD.

KAS
UŽSISAKĖ
DIRVA —
TAS NESIGAILEJO!

REIKIA 4 MIEGAMŲ?

Marcella iš E. 185 gatvės, prie pat prekybos centro, CTS susisiekimo, mokyklų, bažnyčių pagal užsakymą statytas bangalas, pirmo savininko. 2 miegami ir vonia apačioje, 3 baigti viršuje; valgomasis plius didelė virtuvė, židiny, užpakalinė veranda, perdalintas rūsys, garažas, kilimai, puikiai išlaikytas, kaina nustatyta skubiam pardavimui.

STAKICH REALTORS
830 East 185 St., KENmor 1-1934

J. P. MULL-MULIOLIS
6606 Superior

E. 127 į šiaurę nuo St. Clair geras 3 šeimų namas, 2 butai po 5 kamb., vienas — 3 kamb., gražioje apylinkėje, geros pajamos, už \$16,800.

Mūrinis 8 kamb. namas, pilnas rūsys, pristatytas garažas, 1 akro gražus sklypas, netoli mokyklų ir krautuvų, tik 26 mylios iki Public Square.

Aberdeen Ave. nedidelis 6 kamb. namas labai gerame stovyje.

Linwood Ave. geras 3 šeimų namas už \$12,500, mėnesinės pajamos \$229.00.

Turime daugiau namų įvairiose rytų Clevelando vietovėse. Skubiai reikia 1 ir 2 šeimų namų šv. Jurgio parapijoje.

Bendradarbis:
Algimantas Dailidė
UT 1-2345 HE 1-8516 (43)

Išnuomojama įstaiga,
Addison—Superior pastate, 7037 Superior Ave. Tinkama advokato arba gydytojų. Skambinti EN 1-1287.

I. J. SAMAS JEWELER

Švelnariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudose-insurance reikalauose.
Sutaisau paskolas pirmo morgiėio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143
Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.
Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo valandėles. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.
Atsilankę neapsirinkite, visi patogumai Jums.

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis
6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525
Antroji mūsų krautuvė yra
1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551
Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.
Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai
35 metų simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue EN 1-1763
936 East 185 St. KE 1-7770

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atspausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biuletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: HE 1-6344

PELĖDA

Nedelsk nė vienos dienos, bet šiandien pat siųsk 1 dolerį ir užsisakyk metams jau aštuntus metus šiame kontinente einantį iliustruotą humor-kritikos žurnalą
PELĖDA
Išsina kovo, birželio, rugsėjo ir gruodžio mėn.
Rašykite dar šiandien: PELĖDA, 231 Wallace Ave. S., Welland, Ont., Canada.

DIRVA

★ ★ ★
THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HEnderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Nesveiki reiškiniai Kanadoj

Jau kuris laikas Kanados lietuvių spauda, ypač Toronto Tėviškos žiburiai, plačiai aprašinėja Kanados Lietuvių Bendruomenės organizaciją, jos valdomuosius organus, Krašto Valdybą ir Tarybą, jų atliktus darbus, ateities planus, na, ir pagaliau apie išrinktus į PLB Seimą KLB atstovus.

Mes dažnai skaitome straipsnius apie valdomųjų organų posėdžių sesijas, suvažiavimus, jų rezolucijas, nutarimus, kalbas apie vienybę ir laisvę nuo laiko graudenačius paraginimus Kanados lietuviškai visuomenei jungtis į tą darbą ir, svarbiausia, apsimokėti solidarumo mokesį.

Gal kai kam iš spaudos ir atrodo, kad Kanados Lietuvių Bendruomenė yra pasiekusi tokio organizacinio laipsnio ir apjungusi Kanados lietuvių visuomenę, kad po to seka galutinė visos lietuviškos visuomenės konsolidacija per PLB Seimą į PLB Valdybą.

Visi išeivijoje gyvenantieji lietuviai trokšta ir linki suburti lietuvių vieningam lietuviškam kultūriniam darbui į tokią organizaciją, kur galėtų susijungti visi be pažiūrų skirtumo, išskyrus tuos, kurie kenkia lietuvių tautai arba yra priešingi Lietuvos Nepriklausomybei, arba pritaria bolševizmei ar kitokiai Lietuvos okupacijai. Deja, su apgailestavimu tenka konstatuoti, kad KLB pasirinkę ne tą platų kelią, vedantį visus į vieną darbą, bet ribojasi siauresniu keliu, kurį, sakytum, tesutelpa tik tiems, kurie nusistatę politikieriai, rėmėjai ir dalis tikros vienybės trokštančių lietuvių.

Čia, manau, ir yra pagrindinė klaida, kurią KLB vadovai mėgina prarasti, suteikdami KLB grupinį politinį antspalvį.

Savo laiku teko skaityti Amerikos lietuvių spaudoje žymesniųjų Amerikos lietuvių visuomeninių pasisakymus bendruomenės atžvilgiu; Sakoma, kad Lietuvių Bendruomenė bus gyva ir gausi, jei mes neįsiviešime jos į jokiais politines partijas, komitetus ar fondus. Tas pats, manau, galioja ir Kanadoi, tik, deja, KLB vadovai partinę politiką pastatė aukščiau už bendruomenę.

KLB Krašto Valdyba sausio 8 d. posėdyje, dalyvaujant Tautos Fondo pirmininkui prel. J. Balčiūnui, pasiūlė naują Tautos Fondo Atstovybės sudėtį su pirm. V. Vaidotu. Atstovybė prel. J. Balčiūnas ten pat patvirtino (Tėviškės žiburį Nr. 3). Atseit, sudaryta naujas KLB organas.

Daug kalbama apie vienybę, bet jos nesiekama. Kai kuriose vietovėse KLB valdomųjų organų buvo paskelbta iš anksto, kad Vasario 16 minėjimo proga surinktos aukos skiriamos Tautos Fondui, kas ir buvo padaryta. Kai kuriose vietovėse būta dėl to daug ginčo ir ruošti atskiri minėjimai. Kilus nuomonių skirtumui, Toronto tam reikalui buvo suauktas KLB Toronto Apylinkės Tarybos posėdis, kuriame viešu balsavimu pasisakyta 12 balsų, kad surinktos Vasario 16 proga aukos būtų skiriamos lietuvių išlaikymo reikalingoms vietovėse, 12 balsų pasisakyta surinktas ta proga aukas perduoti Tautos Fondui. Balsuojant antrą kartą šie aptai — 14 balsų nutarta paskirti aukas Tautos Fondui.

Ar tai vienybės siekimas, įjungus Fondų politiką į bendruomenę?

Vasario 13 d. Tėviškės žibu-

rių Nr. 7 skelbiamas išrinktųjų sąrašas į PLB Seimą, kartu nurodant, kad KLB Krašto Valdyba pravedė rinkimus atstovų į PLB Seimą. Išrinkta 11 atstovų iš Toronto, 1 atstovas iš Montreal ir 2 atstovai iš Hamilton.

Ne be pagrindo KLB Montrealio Seimelio metiniame susirinkime, kuris įvyko balandžio 13 d., nutarta parašyti KLB Krašto Valdybai nepasitenkinimo pareiškimą dėl neproporcingo atstovų į PLB Seimą išrinkimo. Galimas dalykas, kad tokius ar panašius pareiškimus padarys ir kitos Kanados vietovės.

Nejaugi ir po to save patys išsirinkę kandidatai drįstų atstovauti visą Kanadą PLB Seime. Jeigu šie atstovai iš tikrųjų pasiūlytų atstovauti visai Kanadai, tenka girdėti, kad panašūs pro-

testai būsią pasiūlyti į PLB Seimą.

Nenuostabu, kad esant tokiems ir panašioms reiškinims KLB narių eilės ne didės, bet mažės. Vienoje iš didžiausių Kanadoje lietuvių kolonijoje Montreale, kur priskaitoma per 10,000 lietuvių, metų bėgyje sumokėjo bendruomenės solidarumo mokesį tik 91 asmuo. Toronte sumokėta daugiau, bet už tai ten rinkėjų kadras apima gal pusę mokėtojų skaičiaus.

Sakoma, kad Toronte, išėjus iš bažnyčios, jau nestoviniuojama, kaip kadaise, nes čia tuojau prisistato prityrę mokesčių rinkėjai, kuriems jau nemėgink atsisakinti, nes pateksi į nemalonę.

Tenka stebėtis, kad tokią "valdžią" Toronte išvystė, kaip sakoma, Krikščionių Demokratų ir Socialistų klubai, kurių stipri koalicija šiandien reiškiama KLB Bendruomenėje. J. G.

BALTŲ MUZIKA SKAMBA BOSTONE

Po Iz. Vasyliūno smuiko sonatų koncerto So. Bostone, atnešio meninius laimėjimus, nes be L. v. Beethoveno ir E. Griego, puikiai ir tikrai įspūdingai buvo atlikta ir K. V. Banaičio sonata, tačiau nepateisinusio dėtas viltis to koncerto pelną panaudoti lietuviškų gaidų leidimui, dėl lietuviškos visuomenės visiško abejingumo savajai muzikai, ar dėl jos nerangumo aplankyti savo menininko koncertą, jį ir mūsų muziką paremti... štai vėl lietuvių ir kitų pabaltiečių muzika skamba Bostone.

Kalbu apie Baltų-Amerikiečių D-jos (The Baltic-American Society of N. E., Inc.) surengtą modernios kamerinės muzikos koncertą Bostono Konservatorijos auditorijoje š. m. gegužės 16 d. Programoje baltų muzikos kūrinių, o juos atlieka amerikiečių pajėgūs menininkai, Modernios Muzikos kultivavimo D-jos nariai. Programą pravedė ir apie kiekvieną kompozitorių žodį tarė tos d-jos pirmininkas John Bavecchi, iškilusis ir daug žadą šių laikų Amerikos kompozitorius.

Buvo atlikti šie kūriniai: J. Kačinsko — Atspindžiai, pianinu skambino Victor Griffith. Latvių kompozitorių A. Abele, J. Norvilis, H. Berino ir A. Zilinskis dainos, padainavo latviškai amerikietė dainininkė sopranas B. Riggenbach, puikiai ir spalvingai tas dainas išpildydama. Apie latviškų žodžių tarimą tiksliau galėtų spręsti patys mūsų broliai latviai, bet gi mums dainos praskambėjo tikrai latviškai...

Toliau sekė Eric Stokes (esto) trio klarnetui, violončelei ir pianui. Po to d-jos pirm. J. Bavecchi Sonata smuikui ir pianui. Ir koncerto pabaigai — J. Gaidelio Pučiamųjų Kvintetas (pirmas išpil-

dymas). Visi veikalai buvo kruopščiai paruošti, meniškai atlikti, atlikėjai buvo aukštos kvalifikacijos ir klausytojų buvo šilta priimti.

Ir čia, deja, lietuviai, nors jie save vadina "muzikalia tauta", buvo labai negausūs... Daugiau matėsi mūsų kaimynų latvių bei estų, taip pat amerikiečių...

Šia proga malonu pažymėti, kad minėtoji Baltų-Amerikiečių D-ja tęsia savo koncertų seriją kaip ir anksčiau to paties Jordan Hall dirž. Konservatorijos salėje ir ateinančių sezoną. Tie koncertai, išpildomi iš eilės visų Baltų tautų žymiausių solistų jau yra pasidarę Bostone tradiciniais ir yra pastebimi ir palankiai atžymimi didžiosios Bostono spaudoje, taip pat tokio visame krašte paplitusio dienraščio kaip Ch. S. Monitor kritiku. Duok Dieve, kad lietuviai šį kartą kiek daugiau atkreiptų dėmesio, kiek daugiau pasidomėtų šiais koncertais, negu iki šiol būdavo... Pirmasis koncertas bus spalio 17 d. ir jį atliks mūsų smuiko virtuozė Elena Kuprevičiūtė. Programoje Pugnani-Kreislerio, W. A. Mozarto, J. Gaidelio, C. Saint-Saens, L. Foss ir H. Wienawskio kūriniai.

Čia pat ir kitas muzikinis įvykis. Jaunas muzikas Vytautas Strolia, žinomo komp. J. Stroliaus sūnus, tebaigias B. A. laipsniu Bostono Universiteto aukštosios Daugiųjų Menų mokyklos skyrių, gegužės 19 d. turėjo savo pirmąjį rečitalį minėto Universiteto Rečitalių salėje. Bostono lietuvių visuomenė, jau pažįstanti jį kaip gabų akompaniatorių bei akordeonistą, grojantį mūsų O. Ivaškienės taut. šokiams, čia turėjo malonios progos stebėti jo pirmąjį savo specialybės instrumento — fagoto rečitalio išpildymą, atliekant G. P. Telemann ir P.

TAUTINIS KONGRESAS

IVYKSTA GEGUŽES MĖN. 30 - 31 IR BIRŽELIO 1 D. NEW YORKE

Kongreso vieta: Hotel Statler, 7th Ave. and West 33rd, New York.

Kiekvieno tautinės srovės lietuvių pareiga jame dalyvauti arba Kongresą paremti savo aukomis.

TAUTINIAM KONGRESE

Iškokime tiesesnių kelių į mūsų idealą!

Tarkime atvirą tiesos žodį dėl negalavimų!

Suglauskime tautines jėgas ir suderinkime pastangas —

sėkmingesnei Lietuvos laisvės kovai ir gajesnei lietuvių išeivijoje!

KONGRESO PROGRAMA

GEGUŽES 30 DIENĄ:

10-1 val. Registracija

1 val. KONGRESO ATIDARYMAS

Atidaromasis žodis — V. Abraitis

Invokacija — kun. J. Vaišnys, S. J.

Kongreso tikslas — inž. E. Bartkus

Sveikinimai

2-7 val. REFERATAI:

Tautinių organizacijų veiklos derinimas

— Dr. P. Pamataitis

Bendrinės lietuvių organizacijos

— T. Blinstrubas

Jaunimo problema — prof. Dr. V. Čepas

Tautinė spauda — Dr. J. Paplėnas

BIRŽELIO 1 DIENĄ:

10-1 val. REZOLIUCIJOS; 1 val. KONGRESO Uždarymas

Tautinį Kongresą savo dalyvavimu pagerbs Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovai, JAV kongresmanai ir kiti aukšti svečiai.

Hindemith sonatas ir C. M. v. Weber Koncertą fagotui, be to, padedant kitiems pučiamiesiems, (garbė jiems...). Klausytojai buvo atlikti: J. Gaidelio Pučiamųjų Kvintetas ir E. Bozza Scherzo.

V. Strolia parodė savo rimtą pasiruošimą, sugebėjimus išgauti įvairius reikalingus atspalvius iš savo sunkaus instrumento ir išpildomų veikalų stiliaus patikankamą supratimą. Nedidelė

salė buvo beveik užpildyta, matėsi nemažai ir vietos lietuvių (garbė jiems...). Klausytojai solistui ir jo akompaniatoriui J. White atsiilygino gausiais plojmais. Buvo plojimais pagerbtas ir čia salėje buvęs Kvinteto autopsiruošimas, sugebėjimus išgauti įvairius reikalingus atspalvius iš savo sunkaus instrumento ir išpildomų veikalų stiliaus patikankamą supratimą. Nedidelė

VI. Adomavičius

PAŠVENTINTAS DR. M. J. COLNEY PAMINKLAS

Š. m. gegužės mėn. 25 dieną Waterburio Kalvarijos kapinėse iškilmingai pašventintas prieš nepilnus dvejus metus mirusio neužmirštamo dr. Motiejaus J. Colney-Aukštakalnio paminklas. Nors iš pat ryto diena buvo apsiniaukusi, o nuo vidurdienio ėmė pilti, kaip iš kibiro, kapinėse susirinko labai gausus žmonių būrys. Be velionio bičiulių, artimųjų ir buvusių bendradarbių, matėsi valstybės reprezentantas lietuvis W. Grize, aldermonas Fr. Gvazdauskas, ALT skyriaus pirmininkas Jokūbas Trečokas, Alena Devenienė ir kt. Iš New Yorko buvo atvykę konsulas A. Simutis, Tautinės Sąjungos atstovas V. Abraitis, Nepriklausomybės Fondo — A. Senikas bei dr. Paprockas.

Iškilmės kapinėse, dėl stipraus lietaus, tebuvo labai trumpos. Po kun. Vlado Vičo maldų ir paminklo šventinimo apeigų, visi dalyvavusieji, našlės ponios Colney kviečiami, susirinko vietos lietuviško klubo patalpose už-

kandžių. Užkandžiai, komiteto paminklui statyti pirmininko dr. P. Vileišio pradėti trumpa pranešimu dvejus metus mirusio neužmirštamo dr. Motiejaus J. Colney-Aukštakalnio paminklas. Nors iš pat ryto diena buvo apsiniaukusi, o nuo vidurdienio ėmė pilti, kaip iš kibiro, kapinėse susirinko labai gausus žmonių būrys. Be velionio bičiulių, artimųjų ir buvusių bendradarbių, matėsi valstybės reprezentantas lietuvis W. Grize, aldermonas Fr. Gvazdauskas, ALT skyriaus pirmininkas Jokūbas Trečokas, Alena Devenienė ir kt. Iš New Yorko buvo atvykę konsulas A. Simutis, Tautinės Sąjungos atstovas V. Abraitis, Nepriklausomybės Fondo — A. Senikas bei dr. Paprockas.

Iškilmės kapinėse, dėl stipraus lietaus, tebuvo labai trumpos. Po kun. Vlado Vičo maldų ir paminklo šventinimo apeigų, visi dalyvavusieji, našlės ponios Colney kviečiami, susirinko vietos lietuviško klubo patalpose už-

Pats paminklas, trafaretinis pasiūlytas iš tolo (kapinių administracija savo nuostatais suvaržo paminklo formą ir dydį), labai dailus ir mielas lietuviškas, priėjus arčiau, Fronte granito iškaltas, debesų fone įgaubtas trijų kryžių kalno reljefas. Apačioje iakoniškas užrašas: "Dr. M. J. Aukštakalnis-Colney. 1886-1958". Šonuose lietuviško rašto su tulpėmis ornamentai. Paminklui projektą padarė waterburietis inž. Pranas Gaizutis. Paminklas kainavo apie pusantro tūkstančio dolerių. Sumanymas paminklui statyti kilo vietos tauti-

ninkuose, tačiau patį darbą įvykdė platus komitetas, kurį sudarė įvairių organizacijų atstovai ir įvairių srovių veikėjai. Apie du trečdaliu visų aukų surinkta čia pat vietoje, glikusioji suma suplaukė iš visos Amerikos. Todel ir paskutinė eilutė paminklo fronte dar sykį gražiai byloja kiekvienam praeiviui, kieno pastangomis šis paminklas pastatytas — "American Lithuanians" (Amerikos Lietuviai).

V. Juozas Tysliava, jr., 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. AP 7-9257.

Ir p. Juozo Ginkaus Svetainėje, Grand St., Brooklyn, N. Y.

Prie įėjimo bilietai nebus parduodami, tad jaunimas prašomas juos įsigyti iš anksto. Vietų skaičius ribotas. Jaunimo laukiama ir iš kitų vietovių.

Tautinio Kongreso New Yorke proga Korp! Neo-Lithuania gegužės mėn. 31 d. ruošia

JAUNIMO

PAVASARIO

SVENTE,

kuri įvyks

Statler Hotel

Penn Top Ball Room

7th Avenue and 33rd Street.

Šokiams gros Raleigh Recording

Hal Fields orkestras.

Pradžiai 9 val. vak. Įėjimas \$2.50

Bilietai gaunami pas šventei

Ruošti Komiteto narius, kreipiantis laišku ar telefonu:

Vytautas Vaitaitis, 67 Woodbine

MARGUTIS

yra pats seniausias Amerikos lietuvių žurnalas. Jis išeina kiekvieną mėnesį — yra gausiai iliustruotas, turiningas, įvairus ir skaitomas su malonumu. Margučio adresas: 6755 So. Western Ave., Chicago, Ill. MARGUČIO metinė prenumerata \$3.00.

Mielą Prieteliu

PRANĄ DRASUTĮ su šeima,

jo mylimai motinai Lietuvoje mirus, giliausiai užjaučia

Peckų šeima.

Mielam Prieteliu

PRANUI DRASUČIUI su šeima,

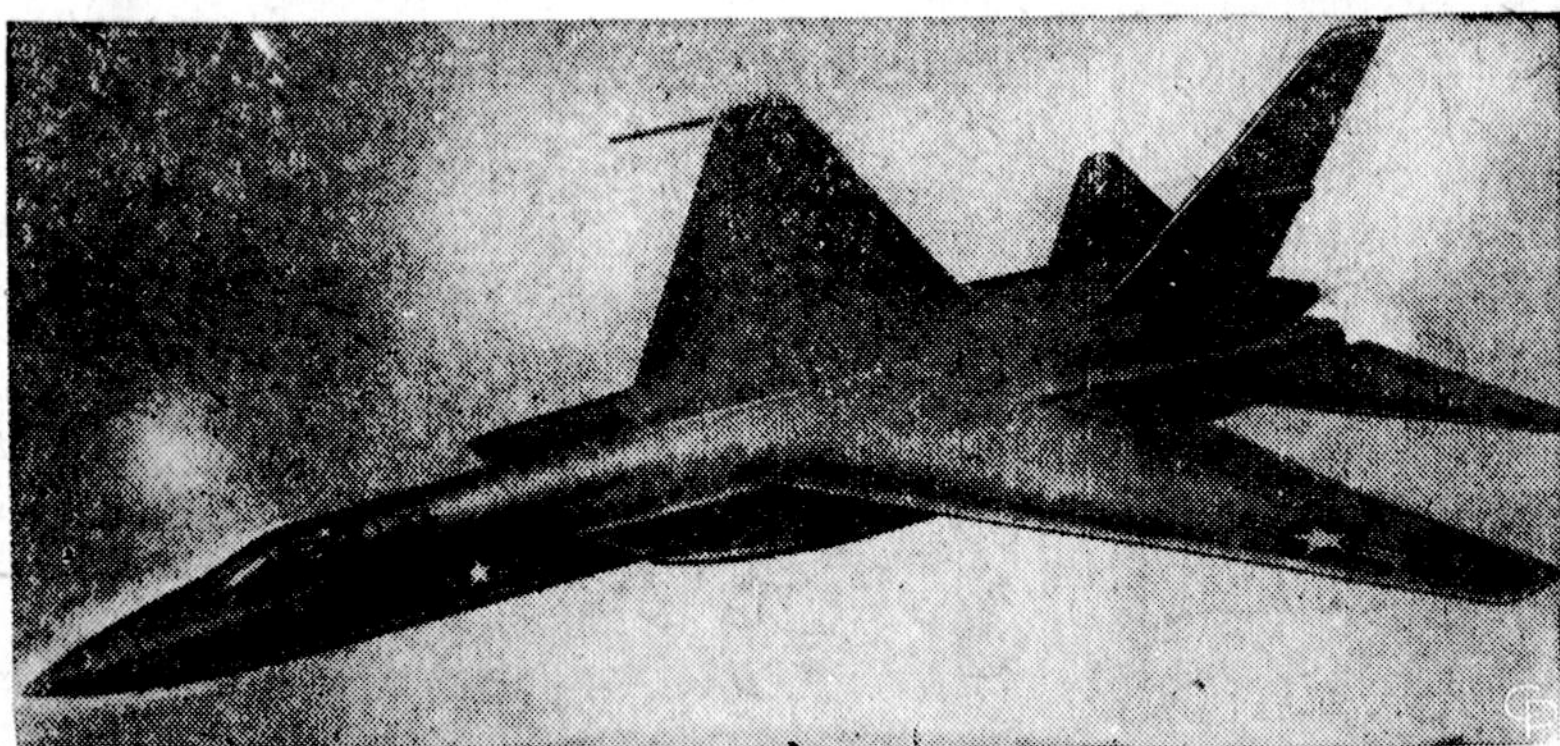
jo mylimai motinai Lietuvoje mirus, gilia užuojautą reiškia

J. O. Juozaičiai

V. A. Mauručiai

J. J. Račylai

A. J. Šalkauskai

Naujausias laivyno lėktuvas, ginkluotas branduoliniais ginklais, skrendąs greičiau už garsą.